

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1943 — Nr. 3

Bare til bruk innen administrasjonen og offentliggjøre eller meddele innholder til andre. Ut eller delvis er forbudt og gjenstand for straff.

Vintersildfisket 1943

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef

HÅKON VIKSE

Utgitt av

Fiskeridirektøren

Nr. 77

1944

I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel

O s l o

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1943 — Nr. 3

Vintersildfisket 1943

(Stor- og vårsildfisket)

Beretning avgitt av oppsynssjef

HÅKON VIKSE

Utgitt av

Fiskeridirektøren

1944

I kommisjon hos Cammermeyers Bokhandel

O s l o

Tilsvarende beretning finnes for 1942. Den er trykt som »Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier» 1942 nr. 3.

For hvert av de tidligere år finnes en beretning om vintersildfisket sør for Stad og en om vintersildfisket nord for Stad.

For 1930 henvises til Årsberetning vedk. Norges Fiskerier 1930 nr. IV

» 1931	—»—	—»—	1931 » VII
» 1932	—»—	—»—	1932 » V
» 1933	—»—	—»—	1933 » V
» 1934	—»—	—»—	1934 » IV
» 1935	—»—	—»—	1935 » IV
» 1936	—»—	—»—	1936 » V
» 1937	—»—	—»—	1937 » V
» 1938	—»—	—»—	1938 » VI
» 1939	—»—	—»—	1939 » VII
» 1940	—«—	—»—	1940 » 3 og
			1941 » 5
» 1941	—»—	—»—	1941 » 5 og 4

Trykkfeil 1942.

I Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1942 nr. 3 (»Vintersildfisket 1942«):

S. 5, linje 14 f. n. står: »for sildefisket i«, skal være: »for sild fisket i«.

S. 32, linje 17 f. n. står: »6. februar«, skal være: »6. mars«.

S. 36, annen linje står 2.724.800 hl, skal være 2.724.700. Forskjellen mellom dette og Noregs Sildesalslags tall for totalfangsten (2.724.800 hl) skyldes forhøyelser til nærmeste 100 hl i tabell 1—3.

INNHold.

TEKST.

Innledning	5
I. Fiske på sperret område	6
II. Krigssituasjonens innflytelse på fisket.....	6
III. Andre ulykker og havarier.....	8
IV. »Lysbåttjenesten»	8
V. Losseforholdene	9
Fiskets gang.....	11
I. Drivgarnsfisket.....	11
II. Settegarnsfisket	14
III. Snurpenotfisket	20
IV. Landnotfisket	23
V. Ilandbringelse og anvendelse av årets fangst	26
VI. Dagbok vinteren 1943 av notbas Hans O. Vindenes	27
Deltagelsen i fisket	34
Redskapssituasjonen — Berging av redskaper.....	40
I. Redskapssituasjonen.....	40
II. Berging av redskaper.....	41
Sunnhetstilstanden	43
Forskjellig	48
I. Oppsynet	48
II. Forseelser	49
III. Tvistesaker	49
IV. Utgiftene til oppsynet.....	49

TABELLISTE.

Tabell-nr.	Side
1. Garnfisket herredsvis hver uke.....	18
2. Snurpenotfisket herredsvis hver uke.....	22
3. Landnotfisket, herredsvis.....	24
4. Tabell over hvor meget sild ilandbraktes i de forskjellige herreder og byer.....	26
5. Landnot- og garnlag og snurpenot og garnlag fordelt etter hovedfarkostenes heimstadfylke, utstyr m. m.	35
6. Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	36
7. Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	36
8. Driv- og settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	36
9. Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	38
10. Snurp- og landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	38
11. Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens heimstadfylke, utstyr m. m.	38
12. Fangstmengder angitt i hl særskilt for storsild og vårsild 1938—1943. Alle distrikter.....	50

Innledning.

Heller ikke sesongen 1942—43 — den tredje »krigssesong« — ble imøtesett med særlig optimisme. Fangstfeltene var nemlig ytterligere begrenset, blant annet ved Stad (utvidet i slutten av sesongen 1941—42), på strekningen Fedje—Utvær og på strekningen Skudenes—Lista likesom ut- og innseiling til flere viktige mottaksplasser var stengt om natten. Dette siste forhold ble det dog delvis lempet på i løpet av sesongen. Vanskelighetene var således så store at de kunde ta motet fra mange. Hadde en dessuten på forhånd visst at sesongen vilde bli så uværshindret som neppe i manns minne, var det kanskje mer enn en som vilde betenkt seg to ganger på å ruste ut.

Imidlertid gjorde fiskerne seg klar i tillit til erfaringene fra de tidligere »krigssesonger«.

Fra det offentlige side ble det truffet samme foranstaltninger som foregående sesong for å stimulere deltakelsen og intensivere driften. Av nye tiltak kan nevnes den betingete adgang til å dispensere fra forbudet mot bruk av to motordrevne snurpenotbåter, jfr. Ministerpresidentens beslutning av 23. desember 1942 og Fiskeridirektørens bestemmelse av 8. februar 1943. For å sikte provianteringen fikk dessuten fiskerne forkjøpsrett på margarin. I det store og hele fikk fiskerne det de hadde krav på. Det hørtes enkelte klager om proviantmangel, men stort sett fikk fiskerne provianten til å strekke til. Også oljerasjonene klarte seg på et vis — selv om det ikke alltid kløffet helt og selv om en i mars måned i Haugesund- og Egersundsdistriktet måtte gå til en nokså hårdhendt rasjonering og kontroll i likhet med foregående sesong.

De verste klager gjaldt dog hverken provianten eller oljesituasjonen, men oljeklærne. Den oljeklærstatning som ble brakt på markedet, er sikkert den minst tjenlige erstatningsvare som er framstilt. Det var ikke et eneste lovord å høre om den. Den tålte hverken slit eller væte, og »megen hoste og tynt liv og elendighet« fulgte i dens spor, for å sitere HANS O. VINDENES' dagbok.

Av andre forhold som fortjener nærmere omtale kan nevnes:

I. FISKE PÅ SPERRET OMRÅDE.

Fiske på sperret område er et problem som blir vanskeligere for hver sesong, og som under en eventuell ny »krigssesong« vil bli umulig å løse — i hvert fall for oppsynet. Spørsmålet har hittil vesentlig vært aktuelt for settegarnsfeltene — tidligere hovedsakelig ved Røvær. siste sesong også ved Gåseskjær og i en uhyggelig grad ved Egersund.

Som bekjent har fiskeridministrasjonen i samarbeid med Noregs Sildesalslag foran hver sesong detaljert påvist hvilken innflytelse de sperrete områder kan få for det oppfiskete kvantum. Det har imidlertid ikke lyktes å få disse mer begrenset enn de forskjellige meddelelser fra Fiskeridirektøren viser. Alminnelig folkevett skulde da tilsi at det må være faremomenter ved å fiske i sperret område. Når hertil kommer at de militære myndigheter har kunngjort at de som setter seg utover disse bestemmelser kan bli tilintetgjort uten varsel, at Reichskommissars forordning av 7. mars 1941 truer denne handlemåte med meget streng straff og at endelig krigsforsikringen for fiskeflåten ikke gjelder for fartøyer som har begitt seg inn på sperret område, så synes det mildest talt temmelig uforsvarlig å begi seg inn på slike områder og fiske der. At det skulde være hensynet til land og folk som motiverer denne handlemåte er formentlig å se altfor idealistisk på forholdet.

Oppsynet har betraktet menneskelig og sild som inkommensurable størrelser og har sett det som en stor oppgave å søke å hindre at det fiskes på sperret område. En har imidlertid måttet nøye seg med å true med lippene, idet en ikke har hatt annet å gripe til. Til å begynne med gikk dette på en måte. Men no nytter det ikke lenger, og oppsynet kan ikke fortsette med å gi nyttesløse advarsler.

Det er formentlig bare en av to ting som kan få slutt på dette, nemlig enten en katastrofe- eller en alvorlig straffe- og inndragningsbestemmelse som fiskerne med sikkerhet vet vil bli håndhevet. Da det ikke har lyktes å vinne gehør for den sistnevnte framgangsmåte, blir det bare den første igjen, nemlig katastrofen. Og katastrofen vil sikkert komme. I så fall kan oppsynet kun toe sine hender.

II. KRIGSSITUASJONENS INNFLYTELSE PÅ FISKET.

De utøvende fiskere merket i år mer til krigssituasjonen enn de to foregående sesonger. Men med få unntak ble også siste sesong tross alt heldig avviklet.

Mens en tidligere ikke har vært særlig plaget av drivende miner, var det i år en sann overflod av dem. Så å si gjennom hele sesongen

ble det fra alle felter og mange havner meldt om et utall av drivende miner. En gikk så å si i miner overalt, og selv i havn lå en ikke trygt. Enkelte gikk på miner som ikke eksploderte. Andre måtte kappe fra seg redskapene, og en flerhet av miner eksploderte ved land — dog uten å gjøre nevneverdig skade. Alt dette skapte en forståelig utrygghet blant fiskerne — særlig da minene ikke alltid kunde uskadeliggjøres etter hvert som de ble rapportert. Noen hjelp — om enn temmelig mager — var det at meldinger om drivende miner fra midten av februar kunde kunngjøres over Bergen radio.

Verre enn minene var kanskje den omstendighet at en flerhet av fiskefartøyer ble påskutt mens de søkte eller forlot havn — i ett tilfelle endog med den følge at mannskapet midlertidig måtte forlate sitt fartøy. Heldigvis ble det heller ikke voldt noen ulykker av denne grunn. Årsakene til skytingen er delvis ukjent. Forhåpentlig vil det signalsystem som er fastsatt i meddelelse fra Fiskeridirektøren av 16. mars 1943 medvirke til at liknende tilfeller kan unngås eller reduseres i framtiden.

Nevnes kan også at fly av ukjent nasjonalitet den 15. januar kastet 2 bomber på drivfeltet vest av Skarvøy uten at flåten ble rammet. Dessuten foretok engelske sjøstridskrefter spredte angrep på kysten (Stord, Askvold og Florø). Disse rammet heller ikke fiskeflåten, men resulterte i kortvarige sperringer av telefon og telegraf samt visse farvann.

Sesongen forløp dog ikke uten krigsulykker. Således ble m/k »Havbryn« M. 48 HØ. minesprengt natt til 5. februar i det sperrete området mellom Holmengrå og Utvær. Hele besetningen — 9 mann — omkom. Det må antas at uforutsette strømforhold førte fartøyet inn i det sperrete område — noe som med den manglende fyrbelysning vanskelig kunde iakttas. Slik var det i hvert fall med 2 andre fartøyer som samtidig drev på samme felt, men som kom seg derfra ved helt eller delvis å kappe fra seg redskapene etter at en mine hadde eksplodert i lenken.

Mindre omfattende, men vel så tragisk, var det at vaktpostene på Utsira den 23. mars om dagen begynte å skyte på fiskefartøyer som anløp Utsira med kortere avstand enn 500 meter mellom fartøyene. Herunder ble en seifisker truffet og drept. Denne lokale bestemmelse var ukjent for fiskerne og oppsynet. Foranlediget av denne episode ble det seinere bestemt at lokale innskrenkninger i ferdseien på sjøen i Admiral Westküstes distrikt ikke kan iverksettes uten at bestemmelsene er kunngjort gjennom admiralen.

III. ANDRE ULYKKER OG HAVARIER.

I løpet av sesongen forekom 3 drukningsulykker mens flåten lå i havn, nemlig 1. februar ved Salthella, 18. februar ved Sandve og i begynnelsen av mars ved Bulandet. Videre er berettet om en færingsbåt (torskefisker) som ble kastet rundt av en stormbyge på Bremangerpollen, hvorved besetningen — far og sønn — omkom. Endelig omkom en fisker den 19. februar da et garnfartøy ble tatt av grunnbrottet av fluen sørvest av Treboer. Den øvrige besetning ble reddet, men fartøyet gikk tapt. Ved denne anledning øvet m/k »Signal« ST. 33. O.'s lag, fører TORFINN TERNING, adr. Sandviksberget, en enestående dristig redningsdåd. For å kunne yte øyeblikkelig hjelp, gikk han straks over den flu som hadde brekket ned havaristen og reddet 3 av besetningen. De andre 2 ble reddet av m/s »William Reaser« R. 60. SH.

Av havarier kan nevnes at en skøyte forliste ved Mæleskjær ved Drevsund den 23. februar, en ved Gisø den 13. mars og at en skøyte fikk slått inn bunnen ved Værholmen den 19. februar med den følge at motoren gikk til bunns. Videre ble en »sildepitler« brekket ned ved Skudenes omkring 20. februar. I alle disse tilfelle ble mannskapet berget.

IV. »LYSBÅTTJENESTEN«.

Også siste sesong måtte en nøye seg med »lysbåter« som erstatning for fyrbelysningen mot havet.

Forholdene for »lysbåttjenesten« lå dog bedre til rette enn de to foregående sesonger. Således fikk en leie 5 fartøyer mot tidligere 3, likesom »lysbåtene« var klar til å gå på posisjon tidligere enn de foregående år — selv om det også i år ble seinere enn en på forhånd anså som nødvendig. Det kan dog ikke sies at fangstmuligheter gikk tapt i år fordi »lysbåtene« kom for seint på posisjon. På grunn av værforholdene kunde det forøvrig bare ytterst sjelden fiskes på havet. »Lysbåtene« ble derfor til mindre nytte enn forutsatt, likesom savnet av den ordinære fyrbelysning heller ikke ble så stort som tidligere. »Lysbåtene« var dog også i år til god hjelp de relativt få ganger de var i aktiv tjeneste.

»Av »lysbåtene« tjenestegjorde 1 nord for Stad — de andre sør for Stad. De var leiet for en rund sum for hele sesongen — den ene også med plikt til å delta i det organiserte arbeid med berging av settegarn, hvis dette kunde gjøres uten skade for »lysbåttjenesten«. Som følge herav ble m/k »Lindy« fra 26. februar beordret til Haugesundsdistriktet for å delta i arbeidet med berging av garn.

Følgende fartøy tjenestegjorde som »lysbåter«:

M/s »Fairy« ved Skotningen, m/s »Lura« nord for Korsfjorden, m/k »Lindy« i Skarvøyosen, »Alice I« ved Bulandet og m/k »Aksla« ved Geitmaren. De lå første dag på posisjon henholdsvis 18., 8., 11., 19. og 27. januar. I månedene januar, februar og mars lå »lysbåtene« på posisjon så mange døgn som nedenstående oppstilling viser:

Måned	»Fairy«	»Lura«	»Lindy«	»Alice I«	»Aksla«
Januar	4	12	7	6	3
Februar	8	7	3	5	9
Mars	2	1	—	—	15
Døgn i alt	14	20	10	11	27

Foruten at »lysbåttjenesten« ble avbrutt av værforholdene, forekom også avbrekk på grunn av at de såkalte telegrafister ikke fikk telefonisenderne til å virke. Dette forekom også de foregående sesonger. Etter de foreliggende erfaringer kan det uttales som utvilsomt at hensynet til »lysbåtenes« effektivitet tilsier at »lysbåtene« utstyres med telegrafister som er fagfolk — eller hvis dette ikke kan skje — at kravet om at »lysbåtene« skal ha telefonisendere frafalles.

»Lysbåtene« kostet i år det offentlige kr. 118.928,17.

V. LOSSEFORHOLDENE.

Gjennom sesongen ble det flere ganger klaget over mangel på øvete lossearbeidere. Lossingen foregikk derfor ikke så hurtig som i de gode gamle dager, men det gikk da — når en unntar Egersund.

I Egersund måtte skøyten ligge opptil flere døgn for å bli utlosset. Dette begynte å gjøre seg gjeldende i begynnelsen av mars. Til eksempel kan nevnes at uken som endte 6. mars lå det 155 skøyter på Egersund havn med et samlet ulosset kvantum på ca. 45.000 hl. Skøyten ble utlosset 8. og 9. mars.

Vanskelighetene i Egersund skyldtes dog ikke bare mangel på losse- og sildearbeidere — en mangel som forøvrig søktes avhjulpet ved masseutskrivning til dette arbeid. Mange årsaker virket sammen, således også mangel på seilere. Den vesentligste årsak var dog formentlig at sildoljefabrikken kun var forberedt på å produsere silden fersk, idet det i de fastsatte priser ikke var regnet med noen godtgjørelse for lagring. Da sådan godtgjørelse ble tilsagt, bedret forholdet seg noe. En var dog ikke forberedt på å ta imot silden til lagring. Så-

ledes hadde en ikke tilstrekkelig salt for hånden, og det lot seg heller ikke gjøre å få tilført de fornødne kvanta i rett tid.

Dessuten var flere opplagsplasser forfalt eller ikke satt i stand, idet en ikke reknet med å få bruk for dem.

Ved bedømmelsen av situasjonen i Egersund, må en heller ikke se bort fra at fisket i dette distrikt fikk et omfang som lå utenfor menneskelig beregning, idet de gjeldende sperringer ikke ble respektert.

Fiskets gang.

Det var kuling og storm nesten uavbrutt under hele vintersildfisket. Dette bevirket mange og store avbrekk i fisket og at det også i år var vanskelig å følge sildegangen.

Silden kom seint også i år — nemlig 20. januar. Det påståes alminnelig at det stod store sildetyngder på strekningen Svinøyhavet—Lista i løpet av sesongen. Været hindret imidlertid for det meste fisket på havet. Heldigvis trakk imidlertid silden inn i Hjeltefjorden, Bømmel- og Bærøfjorden, Karmsundet og på settegarmsfeltene ved Skudenes, Bokn, Kvitsøy og Egersund. Tross alle vanskeligheter lyktes det derfor å fiske opp i alt 2.456.100 hl sild inntil 11. april. Den alt overveiende del av dette kvantum er fisket inneskjærs eller ved land.

Av det oppfiskete kvantum er 1.526.400 hl garnsild (herav ca. 1.251.000 hl settegarmsild og ca. 275.400 hl drivgarmsild), 132.950 hl landnotsild og 796.750 hl snurpenotsild.

Av totalkvantumet er 108.600 hl garnsild, 2.200 hl landnotsild og 3.600 hl snurpenotsild fisket nord for Stad — resten sør for Stad.

Om fiskets gang kan ellers berettes:

I. DRIVGARNSFISKET.

Som nevnt ble det i alt oppfisket ca. 275.400 hl drivgarmsild mot ca. 880.000 foregående sesong. Sesongen var således en skuffelse for driverne. På grunn av værforholdene ble det relativt få drivdøgn, og det var vesentlig de større fartøyer som forsøkte seg. Deltagelsen var også litt mindre enn foregående sesong.

Om drivgarmsfisket på de forskjellige felter kan berettes:

Møre og Romsdal.

I Møre og Romsdal fylke ble i alt oppfisket 108.600 hl drivgarmsild, hvorav 300 hl ble tatt på Onahavet, resten på Svinøyhavet.

Fisket foregikk kun kort tid på Onahavet og med liten deltagelse. Etter at forsøksdriveren den 20. og 21. januar hadde tatt henholdsvis

1,5 og 5 hl på dette felt, fisket opptil 5 drivere her i tiden 26. til 30. januar og tok ujevne fangster på opptil 160 hl. En driver som den 1. og 6. februar forsøkte seg på ny, drog svarte garn.

På Svinøyhavet ble iverksatt forsøksdriving i tiden 15. desember 1942 til 20. januar 1943. I alt ble gjort 10 forsøk, hvorav 3 før nyttår. Da forsøkene før nyttår var resultatløse, drog mange møredrivere sør for Stad.

Den 20. januar kom forsøksdriveren inn til Fosnavåg med årets første drivgarnsfangst. Det var 33 hl storsild, som var tatt 11 kv.mil n. v. av Svinøy. Det ble meldt om gode utsikter på Svinøyhavet, og møredriverne drog igjen nordover. Neste dag kom 45 drivere inn fra Svinøyhavet med fangster på opptil 360 hl, gjennomsnittlig 76 hl. Det ble meldt om stor sildetyngde. Den 22. januar kom 130 drivere inn fra Svinøyhavet med ujevne, til dels bra fangster, nemlig fra 3 til 325 gjennomsnittlig 64 hl. Neste dag var det bare delvis utseiling på grunn av været. 45 drivere fikk fangster fra 3 til 470 hl, gjennomsnittlig 160 hl. I tiden 24.—28. januar og 13. februar—18. mars var fisket helt værhindret. I tiden 29. januar—12. februar var det kun delvis utseiling med ujevne, til dels bra fangster på opptil 500 hl. Da været bedret seg den 19. mars, var fangstene ubetydelige. De fleste sluttet derfor fisket. Enkelte fortsatte med nordsjøgarn til 27. mars og fikk til dels bra fangster.

Sogn og Fjordane.

I Sogn og Fjordane ble det kun oppfisket ca. 48.500 hl drivgarns-sild. Herav er 21.000 hl fisket på strekningen Olderveggen—Ytterøy og 24.000 hl på Bulandsfeltet. Også i dette fylke ble det bare et par drivdøgn i januar måned — på Bulandsfeltet dessuten delvis utseiling enkelte dager i begynnelsen av februar. Da værforholdene bedret seg etter 18. mars, var fisket ubetydelig og sluttet av.

På feltet Olderveggen—Ytterøy deltok ca. 60 drivere. De første fangster kom inn 21. januar da 4 drivere fikk fangster på 30, 50, 80 og 200 hl. Samme og etterfølgende dager var det alminnelig utseiling. Fangstene var gjennomgående gode, opptil 500 hl. Fisket tegnet således til å bli bra, men allerede 24. januar satte været en stopper for videre drift. — Sammenholder en fisket på dette felt med fisket på Svinøyhavet, kan det vanskelig herske tvil om at det var sild i det sperrete området ved Stad i år.

I Bulandet stasjonerte opptil 100 drivere. Det første forsøk på dette felt ble gjort 19. januar da forsøksdriveren og 14 andre lag gikk ut uten å få fangst. Den 21. januar kom det inn 2 drivere med tilsammen

1 hl. Om kvelden ble det alminnelig utseiling, og neste dag kom 60 drivere inn med fangster fra 40 til 840 hl, gjennomsnittlig 200 hl. Flere drivere mistet lenken på grunn av sildetyngden. Den 23. januar kom det inn 37 drivere med fangster fra 70 til 250 hl, gjennomsnittlig 135 hl. Fra no av ble været rusket med bare delvis utseiling med vendereis eller trekking etter kort drivtid, men fangstene var allikevel til dels bra.

I Solund foregikk litt drivgarnsfiske på strekningen Aspøyfjorden —Utvær på samme dager og under liknende forhold som på Bulandsfeltet. Det deltok ca. 15 farkoster — for det meste mindre båter. Fisket foregikk nær land, fra 1 til 3 kvartmil av. Det ble tatt fangster på opptil 250 hl. I alt ble oppfisket ca. 3.200 hl her.

I Gulen ble bare gjort 2 forsøk, som resulterte i fangster på 61 og 100 hl. Fangstene ble tatt ved Sandholmen og brakt inn 29. januar.

Hordaland.

Også i Hordaland ble drivgarnsfisket minimalt — i alt ca. 85.000 hl, hvorav hovedtyngden ble tatt i Hjeltefjorden og Fedjeosen. På strekningen Fedje—Espevær kunde det bare i liten utstrekning forsøkes på havet. Men de forsøk som ble gjort, viste at det var sild til stede på hele strekningen.

På strekningen Fedje—Stolmen stasjonerte opptil 350 lag, og på strekningen Brandasund—Espevær ca. 70.

I Hordaland ble iverksatt forsøksdriving på strekningen Fedje—Blomvåg i tiden 15. desember 1942—21. januar 1943 og på strekningen Skarvøy—Holsøyene i tiden 17. desember—21. januar. Det ble gjort henholdsvis 11 og 10 forsøk, som alle nærmest var uten resultat.

De første drivgarnsfangster i Hordaland ble tatt i Fedjeosen og Hjeltefjorden natt til 27. januar da 37 drivere fikk fangster fra 20 til 185 hl, gjennomsnittlig 46 hl. Drivgarnsflåten konsentrerte seg no på dette felt, hvor det ble fisket til 6. februar. Feltet ble for lite for den store deltakelse. Fangstene ble derfor ujevne, men med enkelte fangster på opptil 300 hl.

I tiden 28. januar til 10. februar ble det foretatt spredte forsøk i Øygardavsnittet, hvor det ble tatt ujevne fangster. Seinere ble også foretatt enkelte forsøk, men utbyttet var minimalt.

Natt til 2. februar fikk 1 driver 60 hl sild på havet vest av Skotningen. Den 3. februar kom det inn 31. drivere fra strekningen Slotterøy—Espevær med fangster fra 30 til 200 hl, gjennomsnittlig 81 hl. Den 4. og 5. februar fikk ca. 60 drivere ujevne fangster på samme felt etter kort drivtid. Seinere ble bare gjort ett forsøk, nemlig 10. februar,

da 12 drivere fikk fangster fra 25 til 80 hl, gjennomsnittlig 42 hl. — likeledes etter kort drivtid.

Rogaland.

I Rogaland ble det i år tatt drivsild for første gang etter okkupasjonen. I alt ble oppfisket ca. 35.000 hl, som for den vesentligste del er fisket i Skudefjorden og omkring Bokn og Høvring. Det ble dog også gjort et par forsøk på Utsirahavet, nemlig 11. februar da 4 drivere fikk fra 26 til 100 hl, og 18. februar da 6 drivere fikk fra 25 til 200 hl, gjennomsnittlig 105 hl.

I tiden 19. februar til 4 mars deltok opptil 60 lag i drivgarnsfisket i Skudefjorden, Karmsundet, ved Høvring og på strekningen Solholmene —Falkeidflæet. Fangstene var gjennomgående gode — opptil 4—500 hl.

II. SETTEGARNSFISKET.

Deltagelsen i årets settegarnsfiske var omtrent som foregående sesong.

Fisket konsentrerte seg i likhet med de to foregående sesonger om bestemte distrikter. Det slo godt til ved Skudenes og Bokn og var særlig rikt i Egersundavsnittet. Nord for Stad ble det ikke settegarnsfiske i år.

I alt ble oppfisket ca. 1.251.000 hl settegarnssild mot 1.105.000 hl i 1942. Resultatet var således meget godt.

Fra de forskjellige felter kan berettes:

Arendal—Jærens Rev.

Det opptrådte store sildetyngder i dette distrikt. Silden stod også lenge på settegarnsfeltene, og fisket ble som nevnt, meget rikt. I alt ble oppfisket ca. 689.000 hl i dette distrikt. Med bedre losseforhold vilde resultatet utvilsomt blitt langt bedre — muligens rekordår. Det endelige resultat må dog betegnes som overraskende godt — særlig hvis en ser hen til fiskernes utvetydige uttalelser før sesongens begynnelse. De fremste fiskere uttalte nemlig da at de ikke kunde bli liggende i dette distrikt hvis sperringen over Løsgrunnen, Kjesholmsgrunnen og Klettagrunnen ble opprettholdt. Men alle ble liggende. Og da silden kom, fisket alle som en i sperret område som aldri før. Ca. halvdelen av kvantumet ble tatt på de nevnte grunner — herav en vesentlig del på sperret område — resten i hovedsaken på Siragrunnen.

Det deltok opptil 300 fartøyer i dette distrikt. Været var ikke det beste. Men når en ser bort fra de første dager av sesongen, var det stort sett arbeidsvær. Den store sildetyngde i forbindelse med værforholdene og losseforholdene bevirket dog stort redskapsslit og garntap. Flere måtte avbryte fisket på grunn av redskapstap.

Det ble fisket på Klettagrunnen fra 17. til 25. februar, på Siragrunnen fra 18. februar til henimot 20. mars, på Løsgrunnen fra 23. februar til 18. mars og i Ognabukten fra 17. til 19. mars. Til å begynne med var fangstene ujevne, til dels bra. Da værforholdene bedret seg fra 23. februar, ble det fisket rikt overalt på nevnte felter til fiskets slutt. Fiskerne kunde så å si dra det de vilde og fartøyene kunde bære. Fangstene var rike både på dag- og nattsett.

Den 14. mars seg silden inn i Stolsfjorden ved Flekkefjord, hvor det foregikk et etter måten godt settegarnsfiske en ukes tid. Det deltok for det meste små båter med lite redskaper, som i alt fisket ca. 13.000 hl.

Fra 20. februar til omkring 6. mars fisket en del mindre farkoster ca. 9.500 hl settegarnssild på strekningen Lista—Hisøy (Arendal).

Jærens Rev—Tananger.

På grunn av de gjeldende sperringer ble det ikke forsøkt med settegarn på dette felt.

Omkring Kvitsøy.

Ved Kvitsøy ble oppfisket ca. 50.000 hl settegarnssild, hvilket er det beste resultat på flere år i dette distrikt.

Det ble fisket såvel på nord- som på sørsiden av Kvitsøy. Den største sildetyngden stod på nordsiden.

På strekningen Nordholmen—Skarstein fisket opptil 60 lag i tiden 22. til 27. februar. Fangstene var gjennomgående gode og lå mellom 40 og 350 hl de første 4 dager. Deretter ble fangstene ujevnere og mindre til været avbrøt fisket den 27. februar.

I tiden 4. til 9. mars fisket opptil 150 lag ved Rødholmene—Hugaundet—Håboen. Fisket var best den 4., 5. og 6. mars da fangstene lå mellom 20 og 250 hl. Deretter ble såvel fangstene som deltagelsen mindre.

I Ryfylkefjordene.

I Ryfylkefjordene ble det ikke fisket sild med settegarn i år. Da silden den 25. februar seg inn i Hervikfjorden, ble det forsøkt med settegarn forskjellige steder. Silden tok imidlertid ikke bunn og seg snart ut igjen, så resultatet ble svarte garn.

Vest-, sør- og innom Karmøy.

Settegarmsfisket på Karmøys vestsida var værhindret og ble helt mislykket. Det ble kun oppfisket ca. 4.100 hl settegarmsild her.

Etter at en garnfisker den 12. februar hadde fått den første fornemmelse på nattsett ved Håskjærene — 1,5 hl — ble det under ugunstige værforhold forsøkt med settegarn på strekningen Ferkingstadneset—Håskjærene i tiden 17. til 19. februar. Fangstene var ujevne og for det meste små, nemlig:

17.: 55 farkoster fra 0 til 50, gjennomsnitt 6 hl på dagsett.

18.: 30 farkoster fra 10 til 90, gjennomsnitt 53 hl på nattsett.

19: 40 farkoster fra 10 til 150, gjennomsnitt 55 hl på overståtte garn.

Seinere forsøk ble ikke gjort.

Den 17. og 18. februar ble det loddet på store sildetyngder mellom Ferkingstadøyene og Karmøy, men silden tok ikke bunnen i nevneverdig grad.

Ved Skudenes deltok opptil 400 lag som fisket ca. 220.000 hl. Fisket var best på strekningen Geitung—Beiningen.

Første fangst i dette distrikt ble tatt den 17. februar da en fisker fikk 15 hl på nattsett ved Beiningen. Samme dag fikk 11 lag ujevne, til dels bra dagsettfangster fra 3 til 200 hl, gjennomsnittlig 55 hl på strekningen Jarsteinen—Treboen. Værforholdene var mindre gunstige, og det var bare delvis utseiling de nærmeste dager framover. Først den 21. februar bedret været seg, og fisket tok seg godt opp. Således tok 150 lag ujevne, for det meste gode natt- og dagsettfangster fra 20 til 400, gjennomsnittlig 100 hl på strekningen Geitung-Beiningen—Skitnedal. Den 22. og 23. februar var fisket særlig godt her, idet det i alt ble oppfisket 130.000 hl settegarmsild. Fangstene var gjennomgående gode — opptil 4—500 hl. Seinere ble fangstene mindre og deltagelsen minket. Fisket ble avsluttet i dette distrikt den 27. februar.

Omkring Bokn.

Også omkring Bokn var settegarmsfisket godt. 2—300 lag fisket her ca. 130.000 hl, som vesentlig ble tatt i tiden 22.—24. februar på strekningen Klepp—Solholmene. Fangstene var gjennomgående gode — opptil 350 hl. Allerede 25. februar var fisket i avtakende. Silden seg innover mot Vågholmene—Brattholmen, hvor det inntil 8. mars foregikk en del ujevnt, til dels bra settegarmsfiske.

Omkring Fosen.

På strekningen Kroknes—Ternholmen—Høvring—Smørstakk foregikk det i tiden 22. til 27. februar litt settegarmsfiske. Fangstene var helst små. I alt ble her oppfisket ca. 2.800 hl. Det deltok opptil 60 lag.

Røvær—Urter—Utsira.

Uvær ødela fisket i disse distrikter. I alt ble oppfisket 23.000 hl settegarnssild, hvorav ca. 22.000 ble fisket ved Urters ost og nordost side og resten ved Utsira. Det ble også forsøkt ved Røvær's vest- og nordside, men resultatet ble svarte garn.

Første fangst ved Urter ble tatt 22. februar da en farkost fikk 15 hl på dagsett. Neste dag fikk ca. 10 farkoster gode nattsettfangster samme sted. Den 24. og 25. februar var fisket godt her med fangster opptil 4—500 hl på natt og dagsett. Deretter ble fisket værhindret, og framover til 1. mars ble det delvis trukket overståtte garn med ujevne fangster.

Den 21. mars ble det tatt en nattsettfangst på Sørøvågen (Utsira) på 70 hl. Den 22. og 23. februar fisket ca. 15 lag samme sted og fikk ujevne fangster, opptil 70 hl.

Ved Bømlo og Bremnes.

Ved Bømlo og Bremnes ble i alt oppfisket ca. 127.000 hl settegarnssild, hvorav ca. 12.000 hl var tatt på kaggesett. Fisket foregikk hovedsakelig i Sørøyene på strekningen Hovsøy—Loddersy—Hjart-holmene. Fangstene var gjennomgående best på dagsett. Været var mindre bra og hindret fisket vesentlig. Det var bra med sild i Sørøyene, men langs Bømløs vestsida var det mindre.

Det deltok ca. 250 lag i disse distrikter.

De første fangster i disse distrikter ble tatt 4. mars da 40 farkoster fikk enkelte små fangster på nattsett ved Bømmelhavn. Det var dog for det meste svarte garn. På strekningen Langevåg—Vorlandsvåg trakk 60 lag svarte garn.

Samme dag ble det satt dagsett ved Loddersy, hvor 110 lag fikk ujevne, helst små fangster fra 10 til 300 hl, gjennomsnittlig 80 hl.

Den 5. mars var fisket godt. Således drog ca. 70 lag gjennomgående gode nattsettfangster ved Bømmelhavn, opptil 200 hl, og i Sørøyene fikk ca. 200 lag på natt- og dagsett fra 25 til 300 hl, gjennomsnittlig 130 hl.

Også den 6. mars var fisket bra i Sørøyene, men deltagelsen var noe mindre på grunn av utrygt vær. På strekningen Bømmelhavn—Langevåg—Vorlandsvåg var fangstene noe mindre enn foregående dag og mer ujevne.

Fra no av og inntil 16. mars var været rusket, og settegarnsfisket i Sørøyene ble drevet med liten deltagelse og ujevne, helst små fangster.

På innsiden av Bømlo og på strekningen Bømmelhavn—Barodden—Bærøfjorden foregikk fisket i tiden 7. til 19. mars hovedsakelig med

Tabell 1.

Garnfisket herredsvis hver uke.

Fangstherred.	Uken som endte												Total
	23/1	30/1	6/2	13/2	20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	3/4	10/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	
Sandøy	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300
Vigra	—	250	200	100	—	—	—	—	—	—	—	—	550
Giske	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	150
Herøy	18 050	6 450	23 200	56 400	50	—	50	—	150	1 000	—	450	105 800
Sande	850	200	400	300	—	—	—	—	—	50	—	—	1 800
Bremanger	10 600	1 600	1 350	200	200	400	—	—	—	300	—	—	14 650
Kinn	5 050	1 300	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	6 450
Askvoll	16 400	5 800	1 300	—	—	—	150	100	50	50	—	—	23 850
Solund	1 050	1 000	1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 250
Gulen	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150
Austrheim	—	11 500	13 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 300
Hjelme	—	21 100	13 350	100	—	—	—	—	50	50	—	—	34 650
Herdla	—	1 400	3 200	50	—	—	50	—	—	150	—	—	4 850
Fjell	—	350	3 300	150	—	200	50	—	50	—	—	—	4 100
Sund	—	200	2 600	—	—	—	—	—	50	—	—	—	2 850
Austevoll	—	100	4 000	150	—	400	—	—	—	—	—	—	4 650
Fitjar	—	—	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450
Bremnes	—	—	4 800	—	—	—	—	—	1 950	250	—	—	7 000
Bømlo	—	—	2 800	500	—	—	74 300	25 900	25 350	550	—	—	129 400
Utsira	—	—	—	200	600	—	—	—	—	1 000	—	—	1 800
Skåre	—	—	—	—	—	—	—	—	4 100	—	—	—	4 100
Torvestad	—	—	—	—	—	21 750	50	—	—	—	—	—	21 800
Skudenes	—	—	—	—	35 400	199 200	600	—	50	—	—	—	235 250
Kvitsøy	—	—	—	—	—	26 500	20 700	2 250	—	—	—	—	49 450
Bokn	—	—	—	—	—	121 400	21 000	750	—	—	—	—	143 150
Avaldsnes	—	—	—	—	—	2 800	—	—	—	—	—	—	2 800
Tysvær	—	—	—	—	—	2 150	6 800	—	—	—	—	—	8 950
Ogna	—	—	—	—	—	—	—	—	3 350	—	—	—	3 350
Eigersund	—	—	—	—	27 050	87 300	62 900	44 750	64 450	1 650	—	—	288 100

Tabell 1 (forts.)

Fangstherred	Uken som endte												Total
	23/1	30/1	6/2	13/2	20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	3/4	10/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	
Sokndal	—	—	—	—	850	98 300	133 650	62 850	51 550	1 250	—	—	348 450
Hidra	—	—	—	—	100	13 800	7 200	2 050	2 900	550	—	—	26 600
Nes	—	—	—	—	150	150	300	200	11 050	900	200	100	13 050
Lista	—	—	—	—	—	—	200	150	450	50	—	—	850
Sør-Audnedal	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	150
Halse og Hartmark	—	—	—	—	50	200	200	—	—	—	—	—	450
Søgne	—	—	—	—	500	1 300	600	—	—	—	—	—	2 400
Oddernes	—	—	—	—	300	450	50	—	—	—	—	—	800
Randesund	—	—	—	—	50	100	—	—	—	—	—	—	150
Høvåg	—	—	—	—	150	300	300	50	—	—	—	—	800
Vestre Moland	—	—	—	—	—	300	300	50	50	—	—	—	700
Eide	—	—	—	—	—	350	300	—	—	—	—	—	650
Fjære	—	—	—	—	—	700	200	—	—	—	—	—	900
Hisøy	—	—	—	—	—	900	600	—	—	—	—	—	1 500
	52 000	51 700	75 950	58 150	65 600	579 100	330 550	139 100	165 700	7 800	200	550	1 526 400

kaggegarn. Det deltok fra 10 til 50 lag, som fikk ujevne, for det meste små fangster.

I tiden 12. til 23. mars foregikk en del spredt settegarnsfiske ved Ramsholmene, Sørøyene, Vespestadvågen, på sør og vestsiden av Espevær, Nordøyene, Vikafjord, Gisøy, Holsøyene, Geitung, Toska og Hisken. Fangstene var også her ujevne og for det meste små.

Angående garnfisket (driv- og settegarnsfisket) vises forøvrig til tabell I.

III. SNURPENOTFISKET.

Det ble i år i alt oppfisket ca. 797.000 hl snurpenotsild mot ca. 701.000 hl foregående sesong. Heri inngår en rekke snurpelandsteng.

Av det oppfiskete kvantum ble ca. 3.600 hl fanget nord for Stad, ca. 148.000 hl i Sogn og Fjordane, ca. 366.500 hl i Hordaland og ca. 279.000 hl i Rogaland.

De fleste snurpere var klar til å begynne fisket omkring nyttårs-tider og tok etterhvert stasjon i Øygarden. Det ble imidlertid lang ventetid. Da det den 20. januar ble berettet om sildeåter n. v. av Rundø, gikk mange snurpere til Svinøyhavet. Resten av flåten gikk neste dag til Strømfjorden da det ble meldt om drivsild vest av Ytterøyene.

Det ble ikke noe resultat på Svinøyhavet. Det ble bare tatt 3 fangster på henholdsvis 100, 600 og 700 hl. Fangstene ble tatt om kvelden den 21. januar. Samme dag kom snurperne i kontakt med silden i Gåsværosen, Splitosen og ved Tårneskjær (Solund), og utover kvelden og natten foregikk et godt snurpefiske her. Fisket var best ved Tårneskjær. Ca. 40 lag fikk gode fangster på opptil 2100 hl, i alt ca. 50.000 hl. Det ble også tatt 2 snurpefangster på ca. 1000 hl hver vest av Ytterøyene.

Resten av snurpeflåten samlet seg neste dag i Strømfjorden, men ingen fant noe. Ut på kvelden ble det kuling.

Om kvelden 23. januar fikk snurperne føling med sild ca. 7 nautiske mil sørvest av Bulandet. Været ble bra utover natten, og det ble stor-snurping. De fleste fikk fangst — opptil 2.200 hl. I alt ble oppfisket ca. 80.000 hl.

Snurpenotfisket ble deretter for det meste værhindret resten av januar måned og i stor utstrekning også i februar. Men de muligheter som var, ble nyttet. Således ble det snurpet litt ved Nordøyane og Fedje den 26. og 27. januar, og av 80 lag som forsøkte seg på Tofteviken den 28. januar, fikk 45 fangster mellom 50 og 1700 hl. Fangstene var for det meste små. Samtidig ble tatt noen store snurpefangster ved

Rautingen — de første på flere år. Videre ble tatt en del ganske bra snurpefangster på nordsiden av Bulandet på strekningen Olssundet—Sandøy den 31. januar og 1. februar. På samtlige disse felter var det stor sildetyngde til stede.

I tiden 1.—5. februar ble det tatt en del spredte snurpenotfangster ved Rautingen, Fedje, Hjelmen, Tofteviken, Lysøy, Lønøy og i Kvernholmsosen nord av Korsfjorden. Samtidig ble det tatt en del, for det meste større, snurpenotfangster i Austevoll ved Store Kalsøy, Møkster, Hevrøy og ved Stolmen.

Deretter ble det ikke noen snurping før silden tok inn i Karmsundet. Første fangst var på 700 hl og ble tatt ved Geitung den 17. februar. Samme dag ble tatt en fangst på 1.800 hl på Aurvika på Kvitsøy.

Neste dag ble det loddet bra med sild på strekningen Trosnavåg—Breivik—Smørstakk, men det var ikke arbeidsvær. Det ble dog satt et snurpelandsteng på Trosnavåg.

Den 20. februar bedret været seg, og utover kvelden og natten foregikk et ganske bra snurpenotfiske i Karmsundet. Dessuten ble satt 3 snurpelandsteng — ved Breivik, Trosnavåg og Svorting.

Silden seg med stor tyngde inn Karmsundet, omkring Bokn, Sælen, Høving, Fosøy og inn Førdesfjorden, hvor det ble snurpet til de første dager av mars. Selv om fisket foregikk innenskjærs, var det ikke lite værhindret, men resultatet var stort sett bra.

Den 25. februar fulgte mange snurpere silden inn Hervikfjorden, hvor flere båter fikk last utover kvelden og natten. Fisket foregikk ved Borgenvik. Her ble også satt 2 større snurpelandsteng som ble sprengt av været etter et par dagers forløp da bare en del av innholdet var berget. Silden stod bare kort tid i Hervikfjorden. Dog ble det framover til 4. mars tatt en del til dels større snurpefangster ved Liarvåg, Espevik, Hervik og Bratholmene.

Ved Kvitsøy ble satt 2 snurpelandsteng, nemlig 22. og 24. februar på henholdsvis Aurvika og Hålandsvika. Det siste gikk tapt.

I begynnelsen av mars trakk silden inn i Bømmelfjorden, Bærøfjorden og innover mot Mosterhavn. Storparten av snurpeflåten samlet seg her.

Natt til 3. mars ble det tatt 2 snurpefangster på 500 og 1500 hl ved Bømmelhavn, og i tiden framover til ca. 15. mars foregikk et godt snurpefiske (på lys) på strekningen Bømmelhavn—Barodden—Bærøfjorden—Mosterhamn.

Den 15. mars ble det satt et større snurpelandsteng ved Smørsund (Sveio) og den 16. mars ble det snurpet litt ved Øklandsvåg (Valestrand).

Tabell 2.

Snurpenotfisket herredsvise hver uke.

Fangstherred	Uken som endte												Total
	23/1	30/1	6/2	13/2	20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	3/4	10/4	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	
Herøy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	350	—	1 850	2 200
Sande	1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 400
Kinn	1 700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 700
Askvoll	—	12 200	14 300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26 500
Solund	52 100	67 550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119 650
Austrheim	—	12 400	9 500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21 900
Hjelme	—	21 100	18 100	150	200	—	—	—	—	—	—	—	39 550
Herdla	—	30 700	1 200	3 750	—	—	—	—	—	—	—	—	35 650
Fjell	—	—	1 300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 300
Sund	—	—	1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 200
Austevoll	—	650	31 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32 050
Fjtjar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 500	450	2 950
Moster	—	—	—	—	—	—	8 200	40 100	34 150	250	1 100	—	83 800
Bremnes	—	—	—	—	—	—	—	2 250	7 300	2 850	2 400	100	14 900
Bømlo	—	—	—	—	—	—	—	41 000	13 700	35 700	33 400	3 500	127 300
Valestrand	—	—	—	—	—	—	—	—	2 550	—	—	—	2 550
Sveio	—	—	—	—	—	—	—	—	3 400	—	—	—	3 400
Utsira	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 700	—	—	2 700
Skåre	—	—	—	—	—	—	—	—	61 400	—	—	—	61 400
Skudenes	—	—	—	—	1 750	9 200	2 900	—	—	—	—	—	13 850
Kvitøy	—	—	—	—	1 800	7 300	—	—	—	—	—	—	9 100
Bokn	—	—	—	—	450	114 000	24 100	2 850	—	—	—	—	141 400
Avaldsnes	—	—	—	—	200	20 800	800	—	—	—	—	—	21 800
Tysvær	—	—	—	—	—	5 900	3 200	—	—	—	—	—	9 100
Nedstrand	—	—	—	—	—	10 200	9 200	—	—	—	—	—	19 400
	55 200	144 600	77 000	3 900	4 400	167 400	89 400	58 900	144 500	39 550	9 500	2 400	796 750

I tiden 16.—18. mars foregikk et godt snurpenotfiske om dagen ved Ramsholmene. Det ble på disse dager oppfisket ca. 60.000 hl her. Fisket tok en brå slutt. Allerede den 19. mars hadde silden forlatt feltet.

Fra 13. mars til slutten av måneden foregikk en del spredt snurpefiske ved Loddersy, Rødholmene, Espevær, Nordøyene, Gisøy, Holsøyene, Geitung og Toska. Likeledes ble det i tiden 23.—25. mars tatt en del små snurpenotfangster på nordsiden av Utsira.

Deltagelsen minket no sterkt. De som holdt det gående til de første dager av april fikk bare mindre spredte fangster på strekningen Hisken—Brandasund, likesom det ble tatt noen mindre fangster i Bømmelfjorden og Bærøfjorden.

Også på Møre ble det i tiden 24. mars til 10. april tatt noen få mindre snurpefangster i Herøy — i alt ca. 2.200 hl.

Om snurpenotfisket vises forøvrig til tabell 2.

IV. LANDNOTFISKET.

Utsiktene for landnotfisket var siste sesong bedre enn på flere år. Under storsildfisket hindret dels været kasting, dels trakk silden seg tilbake til dypere vann i det avgjørende øyeblikk. Under vårsildfisket var det store muligheter for landnotkasting i Karmsundet. Men det var kun ytterst få landnotlag til stede. De snurpelandsteng som ble satt her ble tatt opp som snurpenotsild.

I alt ble tatt opp 132.950 hl landnotsild av i alt 224 steng. Herav er 10 steng satt under storsildperioden i tiden 27. januar—4. februar, og det ble i alt tatt opp 10.350 hl av disse. 107 steng, hvorav ble tatt opp 83.500 hl, ble satt i tiden 22. februar—31. mars, og 107 steng, hvorav ble tatt opp 39.100 hl, ble satt i tiden 1. april—10. april.

Hovedtyngden av landnotfisket foregikk i Hordaland hvor det ble tatt opp ca. 75.000 hl.

Årets første landnotsteng ble satt 27. januar på Nålevågen (Fedje) og var på ca. 2000 hl. I alt ble inntil 4. februar satt 11 steng på Fedje, hvorav ble tatt opp ca. 9.000 hl. 2 av stengene gikk tapt.

Den 2. februar ble satt et steng på ca. 1.300 hl ved Hevrøy (Austevoll). Flere steng ble ikke satt under storsildperioden.

Det gikk deretter en måned før det igjen ble landnotfiske i Hordaland. Fisket foregikk hovedsakelig i Bømlo, Bremnes og Moster herreder. Årets største landnotsteng ble satt ved Bømmelhavn og inneholdt ca. 13.200 hl.

I Rogaland ble i alt opptatt ca. 22.000 hl landnotsild.

Tabell 3.

Landnotfisket, herredsvis.

Hvor der stengtes	Antall lås	Når låsene sattes	Når låsene tømtes	Opp- tatt hl
Herøy: Frøystadvågen.....	2	7 1/4—9 1/4	10/4—13/4	1 550
Vannylven: Åhjem	1	10/4	13/4	150
Selje: Kjødepollen	2	10/4	13/4	500
Davik: Husevågsøy	2	9/4	10/4	1 150
Bremanger: Bremangerpollen, Rydlands- pollen, Trangsund, Havrøy, Steinseth	20	3/4— 9/4	4/4—16/4	19 750
Kinn: Hovden, Batalden, Fanø, Vevlingen	41	3/4— 9/4	6/4—15/4	9 850
Askvoll Alden	1	10/4	13/4	300
Austrheim: Fedje	9	27/1— 3/2	2/2— 5/2	9 000
Fjell: Dyrøy, Storesund	15	30/3— 9/4	30/3— 9/4	2 000
Sund: Skogsvåg	1	5/4	8/4	250
Austevoll: Bakkasund, Møgster, Lille Kalsøy, Stolmen, Storebø ..	13	2/2— 9/4	5/2—10/4	2 800
Fitjar: Bekkjarvik, Brandasund, Hanø	11	3/4— 9/4	7/4— 9/4	3 900
Bremnes: Rubbestadnes, Rogøyene, Øklandsvåg, Melingsvåg, Halderaker, Alfsvåg, Gilje- pollen, Lindøyosen, Vornes, Sælvåg, Hiskjo, Toska, Gei- tung, Løkling, Grotlefjord	30	16/3— 7/4	17/3— 8/4	14 900
Bømlo: Gisøy, Vespestadvåg, Grot- vik, Bømmelhavn, Langevåg Vorlandsvåg, Raunevik, Hjartnesvåg	20	3/3—17/3	4/3—26/3	32 500
Moster: Lambøy, Bærøy, Ølversøy, Sakseid, Finnås, Ytre Håvik, Eikeland, Grindheimsvåg, Trøyterosen	25	5/3— 1/4	6/3— 3/4	9 300
Valestrand: Auklandshamn, Tittelsnes	2	16/3—27/3	19/3— 2/4	200
Sveio: Buavåg	1	18/3	26/3	400
Avaldsnes: Hetlandsvågen, Røksund, Fosenøy, Høvring, Sælen ..	13	23/2—27/2	24/2— 9/3	14 600
Bokn: Austre Bokn, Halvardsvik, Trosnavåg	3	23/2— 9/3	26/2—10/3	3 350
Skudenes: Sandsund, Geitung.....	4	22/2—25/2	22/2— 1/3	3 650
Kvitsøy: Revet	1	23/2	31/3	450
Nes: Bolshus, Vollesfjord, Grundevik	7	14/3—16/3	18/3—23/3	2 400
Tilsammen	224	27/1—10/4	2/2—16/4	132 950

Det første steng i Rogaland ble satt den 22. februar ved Sandsund (Skudenes). I tiden framover til 9. mars foregikk stengning ved Revet (Kvitsøy), Geitung (Skudenes), Bokn, Sælen, Fosenøy og Hetlandsvågen (Førresfjorden).

I Vest-Agder ble det i tiden 14.—16. mars satt 7 mindre steng i Stolsfjorden (Flekkefjord), hvorav ble tatt opp ca. 2.400 hl.

I Sogn og Fjordane foregikk i begynnelsen av april en del landnotstengning under dårlige værforhold. Det ble tatt opp ca. 31.400 hl. Herav er ca. 20.000 hl fisket i Bremangerpollen, Rydlandspollen og ved Kalvåg. 2 større steng ved Kalvåg gikk tapt på grunn av storm og sjø. I Kinn og Batalden ble i alt satt 41 steng, hvorav det ble tatt opp ca. 10.000 hl. Et steng var på ca. 1.100 hl, de andre var ganske små.

I Møre og Romsdal ble det i tiden 7.—9. april satt 2 steng i Frøystadvågen (Herøy), hvorav ble tatt opp ca. 1.550 hl, og den 10. april ble det satt 1 lite steng ved Åhjem (Vannylven), hvorav ble tatt opp 150 hl.

Ellers viser en til tabell 3 hvorav går fram når og hvor det ble stengt med mer.

V. ILANDBRINGELSE OG ANVENDELSE
AV ÅRETS FANGST.

Etter tabellene 1—3 ble det i alt oppfisket 2.456.100 hl stor- og vårsild siste sesong.

Om hvor silden ble ilandbrakt viser en til tabell 4.

Gjennom Noregs Sildeslagslag er omsatt 2.456.119 hl, som er anvendt således:

496.681 hl eksportert fersk, 28.508 hl frosset for eksport, 538.104 hl saltet, 1.033.289 hl til sildolje, 40.802 hl til agn, 155.235 hl til hermetikk og 163.500 hl forbrukt fersk innenlands. Det henvises ellers til tabell 12.

Tabell 4. *Tabell over hvor meget sild ilandbraktes i de forskjellige herreder og byer.*

Ilandbringelsessted : hl	Ilandbringelsessted : hl	Ilandbringelsessted : hl
Arendal 1 550	Stangeland 33 200	Hordabø 7 550
Grimstad 1 250	Kopervik 8 600	Fusa 4 250
Lillesand 1 350	Åkra 81 300	Os 8 800
<i>Aust-Agder</i> 4 150	Avaldsnes 23 400	Fana 6 600
Kristiansand S. 4 800	Torvastad 185 950	Laksevåg 5 100
Sør-Audnedal .. 150	Skåre 14 250	Askøy 226 150
Mandal 350	Utsira 550	Bergen 97 000
Lyngdal 350	Haugesund 439 700	<i>Bergen og Hordal</i> 552 250
Farsund 350	<i>Rogaland</i> 1683700	Gulen 500
Lista 300	Sveio 7 950	Solund 1 650
Hidra 23 050	Bømlo 30 150	Askvoll 11 100
Flekkfjord 12 100	Bremnes 9 500	Kinn 4 000
<i>Vest-Agder</i> 41 450	Moster 6 400	Florø 29 450
Sokndal 89 300	Stord 24 850	Bremanger 6 800
Egersund og Eigersund ¹ .. 526 500	Skånevik 2 550	Sør-Vågsøy 8 000
Kvitsøy 18 600	Fjellberg 2 900	<i>Sogn og Fjordane</i> 61 500
Rennesøy 1 600	Kvinherad 7 800	Sande 1 600
Stavanger 147 600	Strandvik 9 200	Herøy 72 050
Hetland 36 900	Fitjar 9 400	Ålesund 38 900
Strand 1 150	Austevoll 15 950	Sandøy 300
Bokn 6 800	Sund 4 750	Fræna 200
Skudeneshavn .. 60 550	Fjell 28 600	<i>Møre og Romsdal</i> 113 050
Skudenes 7 750	Herdla 18 150	
	Hjelme 6 900	
	Austrheim 11 705	

¹) Nøyaktig fordeling mangler, men den altoverveiende del er ilandbrakt i Eigersund herred.

VI. DAGBOK VINTEREN 1943.

Av notbas *Hans O. Vindenes*, Vindenes.

De aller fleste turde ikke unnlate å være klar til nymåne den 6. januar, skjønt de færreste egentlig ventet at silden vilde komme til den tid. Men noen garanti har en jo aldri. Det har i høst vært ruskevær, og dette kunde bevirke at silden kom tidligere. På grunn av mildere og mer skiftende vær, håper en i alle fall at silden skal »gå inn« i større utstrekning enn de siste 4 år. Siden nyttår har det dog egentlig vært klarvær og frost for det meste.

Natt til 8. januar fikk driverne opptil 7 hl for Øygarden og Bulandet. Bra vær.

Natt til 9. januar ingen drivsild. Bra vær.

Natt til 10. januar ingen utseiling. Sørlig frisk vind.

Natt til 11. januar som foregående natt.

Natt til 12. januar 5—6 drivere noen få sild. Dårlig vær.

13. januar: Ingen utseiling i natt. Sørkuling og frost. Vi har ligget under Ribbegarnstangen siden om kvelden den 11. Andre ligger i Solsvik. Gjør oss fortrolig med at silden vil komme under fullmåne 18.—19. januar.

14. januar: Været noenlunde bra. Driverne som var ute fikk aldeles ubetydelig.

15. januar: Været fremdeles godt. En driver for Blomvåg 200 sild, ellers 5, 25 og 30 sild. Vi med flere utfor Turøy og lodder. Særs fint vær i kveld, men intet å finne.

16. januar: Fremdeles bra vær, men ingen sildenyheter.

17. januar: Søndag. Kuling.

18. januar: Fremdeles kuling.

19. januar: Bra vær. — Vi med flere utfor Fedje og lodder, men aldeles svart. Dette begynner å se smått ut. Kommer an på resultatet for driverne i natt.

20. januar: I natt fikk en driver 30 hl utfor Rundø. Beretter om sildeåter og muligheter for snurping. Storparten av flåten går nordover. Vi vet jo at feltet utfor Stad er meget begrenset på grunn av sperringen. Men vi er trett av å ligge uvirksomme her sør. Morgendagen vil sannsynligvis gi avklaring. Her sør ser det svart ut foreløbig. Går nordover.

21. januar: I natt fikk driverne sild fra Ytterøyene til Stad på de felter hvor det gikk an å drive. Fangstene ujevne. To mistet lenken. — Snurperne som var ved Svinøy fant lite. Har inntrykk av at det er smådottet foreløbig. — I kveld ca. 40 snurpere utfor Svinøy. Tre fangster på kveldsparten, 200, 300 og 800 hl.

22. januar: Synes det ble skralt på Svinøyhavet. Går sørover. Det berettes om en stor sildestim ved Utvær—Straumfjorden igår ettermiddag. Det ble tatt ca. 30 snurpefangster og ble arbeidet med sild fra kl. 16 igår til kl. 5 idagmorges. — Resten av snurpeflåten samler seg i Straumfjorden i ettermiddag, men ingen finner noe. Det var merkelig. — Kuling om kvelden.

23. januar: Intet å finne og kuling til på kvelden. I 22-tiden fant snurperne sild på havet sørvest av Bulandet. Utover natten ble det

helst bra. Mange båter fikk større og mindre fangster. Vi 2000 hl. Været ble riktig fint utover natten. De fleste fikk sild til slutt. Her var absolutt mengder av sild til stede. Feltet var stort, og silden gikk nokså tett, dog litt dypt.

24. januar: Søndag og sørstorm om ettermiddagen.

25. januar: Sørstorm.

26. januar: Litt bedre på kvelden. Det var sild ved Hjelmen og Nordøyene, men været hindret — dog fangster opptil 800 hl. Kl. 24 dreierende til nord, sterk kuling.

27. januar: Nordvest frisk vind på formiddagen, seinere spaknende og dreierende sør mot kvelden. Kuling ut på natten. På kveldsparten en del fangster ved Nordøyene og Fedje. Resultatene stod dog ikke i forhold til den sildetyngde som var til stede. Vi fikk 1200 hl ved Fedje. — Det ryktes om sild ved Turøy. — Tør no trygt påstå at det er meget storsild til stede i år.

28. januar: Sørkuling og regn på formiddagen, seinere bedre. Mengder av sild ved Turøy og nordover. Ved Rautingen ble tatt sild for første gang på mange år. Det tyder på at silden tar fornuften fangen bare været høver. De fire siste vintre, da silden ikke gikk inn, var det vesentlig sterk frost og sørost som er rene giften for vintersilden. Hvis det no bare ikke blir altfor stormende, så blir det avgjort en god sesong. Men med mildvær følger uvær og storm. — I Hjeltefjorden bra drivgarnsfiske, ellers svært variabelt.

29. januar: Sørlig frisk vind og regn. Natt til i dag fikk atskillige snurper bra fangster ved Rautingen og Turøy. Vi trodde no vi skulde gripe Gud i foten, men jau-takk, san. Sildens veger er mer uransakelige enn noen annens. I hele dag har det vært kolsvart — bortsett fra en del drivgarnssild i Hjeltefjorden. Snurperne fant kun sild ved Fedje, hvor det ble tatt en fangst på 1000 hl. Været var helst elendig og hindret fisket i overveiende grad. Været er i det hele slik at det er vanskelig å følge med silden. Når været er bra, er det dog gode sildedøgn.

30. januar: Sørkuling og elendighet. Drivild for Glesvær og settegarnssild ved Golten. — Silden vi fikk ved Fedje i går kveld, er stor tomsild, slosild og småsild av alle størrelser. Noten var som et sildegarn. Det tok 7 timer med et kast på grunn av småsilden. — Gøring preker i sildemeldingstiden — alle må holde sammen. — Snurperne reker tomme att og fram. — Om kvelden sør storm.

31. januar: Dette blir verre og verre. Sørost kuling og regn som bare fy. I går kveld fikk en båt last ved Bulandet og to ditto ved Stolmen. Men hva er det på så mange? Været ødelegger dag etter dag av storsildsesongen. I kveld stor storm.

1. februar: Litt bedre vær, så det kan arbeides på enkelte steder. Bra sild til stede Lønøyosen—Tofteviken—Nordøyene og Bulandet. En del fangster de to sistnevnte steder. Det klages overalt over at silden står dypt, og så er det en forferdelig strøm overalt. Silden er usedvanlig ujevn. Noten var som en garnlenke. — Fikk 1900 hl til slutt ved Nordøyene.

2. februar: Snurperne fikk småslumper forskjellige steder i natt, men strøm og småsild gjør det vanskelig å arbeide. Samme forhold overalt fra Bulandet til Stolmen. Vinden var tålig spak.

3. februar: Frisk vind og regn. En del snurpefangster ved Nordøyene og Stolmen. Drivgarnsfisket, som hovedsakelig foregår i Hjeltefjorden, er svært variabelt — helst smått. På Tofteviken 2—3 gode drivgarnsfangster i natt. Sjøgang hindrer snurping.

4. februar: Været bra utover dagen. Det ble tatt enkelte slumper Stolmen—Nordøyene, men mot midnatt kom kulingen igjen. — Drivgarnsfisket Hjeltefjorden ujevnt, helst smått.

5. februar: Sterk kuling på formiddagen. Fisket aldeles værhindret. — I ettermiddag og kveld litt bedre. Sild til stede ved Hjelmen, men meget strøm og elendighet så det er umulig å fiske.

6. februar: Nordlig storm.

7. februar: Nordlig sterk kuling. En fangst Hjeltefjorden på 1000 hl. Småsild. Det var kolossalt strevsomt og uutholdelig. — Ut på natten dreier vinden på sør. Snøslaps. Det begynner å se trist ut dette her. Ikke vær et eneste mål.

8. februar: Sørkuling — økende utover natten. Noen få småsild-slumper i Hjeltefjorden.

9. februar: Fremdeles sterk sørkuling til storm.

10. februar: Kuling og landligge sør for Stad. — Drivsild på Møre. Snurperne går delvis nordover.

11. februar: Fremdeles uvær og elendighet.

12. februar: Ditto.

13. februar: Ditto: På Møre bra drivgarnsfiske, men ikke snurpevær.

14. februar: Litt bedre vær, men søndag. Det var sildeåter i Hjeltefjorden. En snurper 200 hl småsild så noten så ut som et garn. — Hauge-sund- og stavangerbåtene er gått sørover og Møringene nordover — som vanlig! Det er forskjellig som skal ordnes no mens det er tid.

15. februar: Været litt bedre så det kan gå an innskjørs. Litt småsild ved Hjelmevågen. — Drivsild på Møre, settegarssild ved Anabeløy og havsule ved Kristiansand S. Jau, no skal det bære til. Vilde bare silden komme i Karmsundet, så var det enno et håp. Hvis ikke så må vi få bedre vær. — I kveld nordlig storm — Karmsundvær.

16. februar: Nordlig storm.

17. februar: Stormen spaknet ved midnatt. — Meget sild ved Skudenes. 4 snurpebåter til stede. 2 i lag fikk 800 hl. Ut på formiddagen bra vær, men intet å finne. Vinden dreiende sørvest og frisk. — 1 landsteng Aurviken Kvitsøy i ettermiddag. De berget 2000. Vinden dreiende N. V. Kuling.

18. februar: Kuling. Nordvest og vestlig. Litt garnsild Skudenes og vestsiden av Karmøy. I kveld et snurpelandsteng på Trosnavåg. Bra med sild til stede i Trosnavåg—Breivik—Smørstakk, men n. v. og v. kuling umuliggjorde alt arbeid. — Det er trasig med været. Fortsetter dette, så blir vi vel tussete en gang bort i mars.

19. februar: »Fredag er kje veko lik«, men denne gangen er det i hvert fall et unntak. Det er samme været i dag og, bare litt mer på s. v.

20. februar: Været bedaget seg. Om kvelden ble det gjort 2 snurpelandsteng Breivik, 1 Trosnavåg og 1 Svorting. Dessuten ble tatt en del snurpefangster i Karmsundet. Det ser ut som silden virkelig går inn.

21. februar: Søndag. Masser av garnsild Skudenes. Det er større og skikkelig sild — endelig. En del snurpefangster om kvelden Karmsund—Høvring—Bokns sørside. Bra vær.

22. februar: Fortsatt bra vær. Bra med sild til stede på de vanlige steder Karmsund, Bokn og Kvitsøy.

23. februar: Atskillige snurpefangster tatt i går kveld Karmsund og omkring Bokn i natt. Dessuten snurpelandsteng flere steder og mengder av garnsild. Men i ettermiddag frisknet det til med sørvest vind igjen.

24. februar: Også i natt bra snurpefiske. Svært garnfiske. Bra vær igjen.

25. februar: I natt ble det kuling så kun de som hadde lune lyseplasser kunde gjøre noe. Det ble en del snurpefangster allikevel. — Garnfisket fortsetter godt Kvitsøy, Skudenes og Bokn. I ettermiddag sterk s. v. kuling.

26. februar: I natt ble det sterk n. v. til n. storm så det var for det meste umulig å arbeide. Eneste sted var Espevik—Skjoldestrømmen, hvor det ble tatt en del gode snurpefangster og satt snurpelandsteng. Utover dagen bra vær, men i kveld n. v. kuling igjen. Været ødelegger fisket dag etter dag.

27. februar: I natt ble snurpefisket smått. Skiftende vind og sterk strøm de fleste steder, så snurping ble vanskeliggjort. En del mindre fangster omkring Espevik—Halvardsvik.

28. februar: Søndag. I dag kom det til Haugesund ca. 12.000 hl snurpesild tatt ved Bokn og innover mot Espevik i natt og i går natt. Været litt bedre i natt, men i dag nordlig storm slik at alt vil bli hindret i natt som kommer.

1. mars: Så er vi altså kommet til mars i år og. Februar har vært så stormfull og så regnfull at det er vel den trasigste måned en har gjennomgått på mange år. Elendige oljeklær gjør situasjonen nesten aldeles uholdbar. Det hender ofte at mannskapet må ombord og skifte fra topp til tå midt på natten fordi oljeklærne ikke holder væten ute. *Dette med oljeklærne til fiskerne er noe som ikke har vært vist tilstrekkelig oppmerksomhet, og det kan ikke fortsette på denne måten.* Megen hoste og tynt liv og elendighet er resultatet.

Fisket i natt omtrent helt svart. — I ettermiddag er vinden spakende og dreierende sørlig, men friskner på igjen.

2. mars: I går kveld dreiet vinden sørvestlig, og det ble kuling med regn. De som lå utsatt for denne vindretning måtte flytte. Men ikke før hadde en fortøyet, før vinden sprang over på vest — seinere nordvest — og jeg antar at ved 2-tiden i natt var det storm. Under slike forhold er det jo aldeles umulig å arbeide, men allikevel ble det tatt en del mindre snurpefangster omkring Solholmene. Det var også en del ujevne garnfangster på sørsiden av Bokn. — Vi begynner å gå trett av hele uværet etter hvert. Det er ikke annet enn fortøyning og kavering natt som dag. Fisket blir nesten aldeles forhindret. Vi er forarget, men hva skal vi gjøre?

3. mars: I natt er det tatt sild i Bømmelfjorden. Både snurpefangster og landnotsperr ved Bømmelhavn. Bømmelhavn er alltid mottakelsesrommet for silden som akter seg til Bømmelen. Snurpere

og garnfolk som befinner seg i Karmsundet kjører nordover. Det blir folksomt i Bømmelen i kveld. — Det viser seg at silden er kommet innover til Hjartnesvåg og der er en del av den forskjellige steder. Utover kvelden og natten får flere bra slumper. — Det blir satt mengder av garn, men det blir visst smått på disse.

4. mars: Det ble ikke tatt så få slumper snurpesild fra Vorlandsvåg til Hjartnesvåg i natt. Smått med garnsild her. Fra Karmsund høier vi intet i dag. Fiskerimeldingen kom ikke kl. 13,15. Flere båter som lå igjen i Karmsundet i natt, kommer hit. Været bra i natt og i dag.

5. mars: I natt hadde vi fint besøk, men det ble lite sild — i hvert fall på oss. Enkelte andre omkring Bærøfjorden—Bømmelhavn gode fangster. Fra Bokn smått. Nordkuling i kveld.

6. mars: En del snurpefangster omkring Bærøfjorden og ved Solholmene i natt som var. — Snurpelandsteng Avløbsvik. Silden er no kommet like inn til Mosterhavn, hvor det ble tatt en del fangster. Været fin-fint. Første godværsdag i 1943. Hvis været kunde holde seg slik at vi kunde komme ut i øyene på Sletto og ved Espevær og flåten spredte seg, så ble det sikkert lettere å få fatt i noe.

7. mars: Fremdeles bra vær, men fisket ringere enn håpet. Ved Bokn helt smått og her i Bærøfjorden kun en del fangster. Jeg liker absolutt ikke sildegangen i år. I følge været skulde silden etter tidligere erfaringer holdt seg bra lett, men så går den så dypt som noen gang.

8. mars: I natt ble det s. v. kuling. — Enkelte få fangster Bærøfjorden. Det var nymåne i går, men måneskiftet skuffet grundig. Ut på ettermiddagen sterk kuling, som dabbet av mot midnatt.

9. mars: Det ble tatt noen få fangster innerst i Bærøfjorden i natt, men forekomstene var nokså lokale. Dette blir egentlig en god del ringere enn jeg hadde håpet på. Fiskerimeldingen i kveld opplyser at det er sett sildeåter på Skudefjorden og mellom Jarstein og Ferkingstad-øyene. Det er sannsynligvis silden ved Bokn som er på retur, for det er slutt på garnfisket der sør. Her nord vil det vel bli enno noen dagers ujevne fangster. Dessuten vil vi kanskje få sild ved Utsira no da silden er på utsig igjen — forutsatt at været blir bra. Det har ofte vært 2—3 dages godt fiske ved den anledning. Garnfisket på Sletto helst smått. I Bømmelen særlig ringt.

10. mars: Nordvestkuling igjen og fisket helst minimalt både med not og garn. Fra Egersund berettes dog om fortsatt svært fiske. Hvis været hadde vært brukelig, vilde det nok vært en sjanse å gå dertil, men som det no er, er det ikke å tenke på.

11. mars: Fortsatt n. v. kuling og fisket som igår. Hele snurpeflåten ligger fremdeles på strekningen Bømmelhavn—Bærøfjorden. Det er umulig å komme vestenfor på grunn av været. Dessuten er det visst lite å gjøre der også etter hva vi forstår. — Det begynner å ta på tålmodigheten så vidt jeg kan forstå. Varer dette været ved, så går en nok snart.

12. mars: Det ble også tatt sild i natt, men fangstene ubetydelige. Været vestlig og brukbart her inne, men neppe bra utfor Bømmelen. Vi begynner å føle oss tilovers når vi skal ligge på denne måten dag etter dag og være uvirksomme. Det er smått om brennevin til å knekke tiden med og, så det blir til å gå her i ring som en tjoret hest.

13. mars: I går kveld la vi og andre oss til ved sørsiden av Espevær. Vinden n. v. og spak. Vi trodde det måtte bli sild. Og litt sild ble det. Men takk skjebne, før det ble til kasting, dreide vinden sørlig og ble frisk så vi måtte flytte. Seinere fikk vi ingen sjanse. På Setrevåg og Vestbøstadvåg var sild og ble gjort fangst. I Holsøyane er det litt garnsild, men været i dag er stiv s. v. kuling og stor sjø, så det går visst på harde kavringer der ute. To garnskøyter kom slepende med den tredje innover her til Gissøy, men den gikk til bunns og forsvant før de nådde land. — Vi hører no at det også er tatt sild ved Bømmelhavn og Bærøfjorden i natt. En og annen båt får, mens 95 % går fri — og da skal det jamen godt gjøres å være den heldige. — Hadde været vært brukelig, så var det enno så. Men no er det aldeles håpløst igjen, så gudene må vite hva vi skal foreta oss.

Fremdeles 13. mars — kl. 21 —. Ja, det hender i blant. Etter megen møysommelig snusking etter lyseplass ankret vi opp på Vikafjorden. Da vi var kommet godt til rette, stod silden utfor siden og ventet på oss. Det ble 1700 hl.

14. mars: Det kommer en del bra snurpeslumper fra Bømmelen også. Men været har hindret en god del. I dag s. s. v. kuling og stor sjø. Hele Norskehavet, Atlanteren og vel så det er satt så grundig i gang at jeg tror det må bli sommer før sjøen legger seg.

15. mars: I natt ble det tross kuling tatt noen gode fangster i Bærøfjorden. Et godt snurpelandsteng Smørsund. — Det ser ut som det friskner til igjen flere steder. S. s. v. storm ut på dagen.

16. mars: Stormen slakket av kl. 2 i natt, og enkelte fikk fangster på morgenen i Bærøfjorden, Øklandsvåg, Ramsholmene og Gjeitung. — Garnfisket minker av, særlig botnagarn. — I dag er vinden tålig, men sjøgangen mest like svær. Alt arbeid på Sletto og vestsiden av Bømlo er i høyeste grad vanskeliggjort av den grunn. Ja, dette ubarmhjertige været tar nesten motet fra oss til slutt i år.

17. mars: Været ble dog ikke verre til slutt i natt enn at det gikk an forskjellige steder. Det ble tatt en del sild nesten overalt, fra 100 til 4—500 hl. — Det er månelyst om natten, men silden går merkelig bra på lys allikevel. Ellers pleier det være vanskelig med lysing i månelys. — Vi får fullmåne mandag, og framover til den tid må det vel bli et sleng. Garnfisket helst bedre i natt.

18. mars: I går var det sild i mengdevis ved Ramsholmene. Radioen vår falt ned av slingringen forleden og ble ødelagt, så vi fikk ikke greie på det før det var for seint. Men også i dag var der sild. Vi kom til stede, fikk sild og lastet til 2 fot vann over dekk. Mange båter fikk større og mindre fangster i dag som igår. — Fint vær endelig!

19. mars: Fremdeles fint vær. Men om vi ventet at silden skulde være så snild å vise seg i dag og, så ble vi i alle fall skuffet. Det eneste er at det er stengt til lands på Grutlefjorden og Lindøyosen. Dette pleier være typiske sluttspurtsteder, men om det blir så i år, tør jeg ikke garantere. Hadde ventet en del mer dagsild siden været ble så pass, men sildens veger er uransakelige. Så hvo vet?

20. mars: I natt ble det 3 slumper Nordøyene—Espevær. I dag en hel del bomkast og 2 små fangster så vidt vi vet. Her var lite sild, men megen strøm slik at resultatet ble revne nøter og bomkast. Litt sydost vind.

21. mars: Søndag og pent vær. I natt en del slumper hist og her, men meget variabelt. Det ser ut som det minker vekk litt for hver natt. I dag ryktes om sild ved Sira. En del var der ute, men det så nokså avhøstet ut. Ikke en fugl. — En del av flåten i Haugesund og frisker kort, så her er romslig i dag. — I morgen er det fullmåne, og når den er forbi, så vil jeg ikke garantere for noe særlig mer.

22. mars: Fremdeles pent vær og tørt. Også i natt er det tatt en del slumper hist og her. Ved Utsira ble det gjort landsteng, men det skal være forfangstsild. Garnfisket helst slutt.

23. mars: Været fremdeles godt og fangstene omtrent som i går. Her er kommet en del småsild. Det blir derfor sannsynligvis et omtrent sammenhengende vårsild og forfangstsildfiske. Når no månen minker, vil det nok bli en del sild av det slag å få på lys. — En del av flåten slutter etter hvert. De fleste Møre båter har forlatt feltet. En går lei fordi fisket er meget ujevnt og mislig.

24. mars: Vi har ligget i Lyngsøy og andre rundt de fleste holmer på Sletta og lyst. Men det blir ikke noe resultat så langt vi kan se. — Hva de foretar seg ved Sira vet vi ikke, men det var jo småsild som var der, og den liker vi ikke — i alle fall ikke no på våren. Når den går på noten, forårsaker den at noten tar skade — særlig no da vi får så lite å barke med. Vi går derfor nordover og sier takk for oss for i år.

Turen har vært meget strevsom fordi været like til det siste har vært storm, kuling og atter storm. Dertil en overflod av strøm. Det har således vært vanskeligheter på mange måter.

Jeg tror jeg trygt kan si at det har vært godt med sild fore. Hadde vi hatt vær, kunde det blitt henimot rekordår. Men slik som forholdene har ligget til rette, så får de fleste være fornøyet — bortsett fra driverne. For denne redskapsklasse er det svartår i år.

På »Sørfold« har vi vært ualminnelig heldige og ikke revet nøtene. De fleste andre har revet særlig meget i år på grunn av værforholdene. Det som forøvrig har gjort seg mest gjeldende, er de elendige oljeklærne. Det er uhyggelig å tenke på all den elendighet som har forekommet av denne grunn i en vinter som denne med så meget regn. Skal fisket kunne fortsette, må her skje en forandring til det bedre.

Heldigvis foregikk fisket i år for det meste under land eller innen-skjærs, slik at fyrbelysningen ikke var så savnet i år som for eksempel i fjor. I det hele må det sies at avviklingen av sesongen har gått bedre enn en kunde vente.

Framover vil det nokså sikkert bli en del forfangstsild. Det er mange ting som tyder på det. Denne har vært savnet no i flere år. Den vil sikkert bli kjærkommen for de mange med mindre greier, som kanskje har fått mindre før i vinter.

Deltagelsen i fisket.

Angående de deltakende lag, deres farkoster, utrustning, heimstadsfylke med videre, viser en til tabell 5—11, som er utarbeidet på grunnlag av opplysninger som er meddelt ved lagenes innmelding til oppsynet. Lagenes heimstadsfylke er som tidligere bestemt etter hovedfarkostens heimstadsfylke, som vanligvis faller sammen. Et unntak danner dog enkelte snurpenotlag. Som eksempel kan nevnes at Oslo er oppført med 10 snurpenotlag, mens ingen av disse er utrustet eller bemannet fra Oslo. Det er fartøyer bygget etter 9. april 1940 og som er bortfraktet til personer eller selskaper som har redskaper. Synet av disse farkoster vakte blandete følelser hos fiskere som har tapt sine fartøyer ved rekvisisjon eller liknende, og som ikke har vært i stand til å få seg nye fartøyer.

Etter ovennevnte tabeller deltok det siste sesong sør og nord for Stad følgende lag, idet en i parentes angir de tilsvarende tall for sesongen 1941—42:

Drivgarnslag 570 (644), settegarnslag 905 (882), landnotlag 144 (109) snurpenotlag 140 (136) samt følgende kombinerte lag: driv- og settegarnslag 309 (388), garn- og landnotlag 27 (55), garn- og snurpenotlag 23 (21) og snurp- og landnotlag 54 (63). Tilsammen hadde disse lag 15.617 (15.865) mann.

Det er således visse tallmessige avvikelser fra foregående sesong. Avvikelsene er til dels store, særlig da nedgangen blant drivgarnslagene og kombinerte driv- og settegarnslag. En viss overgang fra en redskapsklasse til en annen kan dog ha funnet sted, således fra driv- og settegarn til settegarn. Dessuten spiller sikkert tapene av drivgarn foregående sesong en viss rolle. Den mest avgjørende rolle spiller dog sannsynligvis værforholdene ved at mange — særlig da de minste farkoster — ikke fant å kunne gå ut og derfor unnlot å melde seg til oppsynet.

Økningen av innmeldte landnotlag refererer seg vesentlig til Sogn og Fjordane, hvor mange lag begynte å røre på seg da det var utsikter til landnotfiske ved Bulandet. De var dog neppe forberedt på å dra

særlig langt fra heimstedet. Noen økning i den aktive deltagelse var det neppe.

I hvilken utstrekning det i år deltok lag som ikke meldte sin deltagelse til oppsynet, er ikke undersøkt.

Tabell 5. Landnot- og garnlag og snurpenot og garnlag fordelt etter hovedfarkostenes heimstadfylke, utstyr m. m.

	Landnot- og garnlag			Snurpenot- og garnlag					
	Fra Sogn og Fjordane	Fra Hordaland	I alt	Fra Sogn og Fjordane	Fra Hordaland	Fra Rogaland	Fra Vest-Agder	I alt	
Antall hovedfarkoster i alt..	20	7	27	2	10	5	6	23	
Verdi	113500	47 000	160500	34 000	120000	136000	51 500	341500	
Art {	M/S	5	2	7	—	8	4	2	14
	M/K	2	—	2	2	2	1	—	5
	M/G	9	—	9	—	—	—	—	—
	M/Å	4	2	6	—	—	—	4	4
	R/Å	—	3	3	—	—	—	—	—
Uhensiktsmessige og for små	10	—	10	1	4	—	—	5	
Gjennomsnittlig lasteevne hl	105	135	110	375	270	520	160	305	
Elektrisk lys	1	2	3	2	2	5	2	11	
Antall lett båter	29	11	40	3	9	6	4	22	
Verdi	4 780	1 650	6 430	900	1 550	1 000	1 050	4 500	
Antall fangst båter m. motor	11	2	13	2	—	2	—	4	
Verdi	36 000	2 500	38 500	3 000	—	8 500	—	11 500	
Antall fangst båter u. motor	11	9	20	2	11	5	—	18	
Verdi	8 100	6 300	14 400	1 000	6 300	6 500	—	13 800	
Antall landnøter	51	13	64	—	—	—	—	—	
Verdi	196500	51 000	247500	—	—	—	—	—	
Antall snurpenøter	—	—	—	2	10	6	6	24	
Verdi	—	—	—	10 000	68 000	57 500	16 000	151500	
Antall drivgarn	248	117	365	115	18	60	24	217	
Verdi	39 000	21 000	60 000	21 500	2 800	15 000	1 200	40 500	
Antall settegarn	54	49	103	18	356	194	166	734	
Verdi	7 500	7 000	14 500	3 000	32 700	19 700	11 800	67 200	
Antall lag	20	7	27	2	10	5	6	23	
Antall mann	135	54	189	16	66	47	26	155	

Tabell 6.

Drivgarnslag fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster							
	I alt	Verdi kr.	Mt.farkoster			Uhen- siktmes- sige og for små	Gj.s. laste- evne i hl	Elek- trisk lys
			dekkede		åpne			
			m/k	m/sk.				
Sør-Trøndelag	16	434 000	14	2	—	2	380	13
Møre og Romsdal	291	7 682 900	278	12	1	15	365	258
Sogn og Fjordane	84	1 384 600	48	28	8	21	270	42
Hordaland	168	2 672 000	54	56	58	47	310	86
Bergen	1	23 000	—	1	—	—	550	—
Rogaland	9	325 000	4	5	—	—	790	9
Vest-Agder	1	12 000	—	1	—	—	360	1
I alt	570	12 533 500	398	105	67	85	340	409

Tabell 7.

Settegarnslag fordelt etter hovedfarkostens

Sør-Trøndelag	3	29 000	1	2	—	3	110	—
Møre og Romsdal	32	341 200	29	—	3	6	135	18
Sogn og Fjordane	17	179 500	4	5	8	6	135	5
Hordaland	107	660 000	5	66	36	21	175	9
Rogaland	599	5 681 200	24	439	136	84	225	273
Vest-Agder	124	1 619 900	8	109	7	19	290	92
Aust-Agder	10	100 000	—	10	—	1	250	5
Østfold	13	202 000	1	12	—	—	280	8
I alt	905	8 812 800	72	643	190	140	225	410

Tabell 8.

Driv- og settegarnslag fordelt etter

Nordland	2	24 000	1	1	—	2	125	1
Sør-Trøndelag	8	208 000	6	2	—	6	220	8
Møre og Romsdal	106	2 447 275	104	2	—	9	345	93
Sogn og Fjordane	31	404 300	13	12	6	6	210	19
Hordaland	81	1 110 200	24	48	9	29	255	34
Rogaland	73	1 422 000	8	65	—	13	365	66
Vest-Agder	6	123 000	—	6	—	1	440	6
Telemark	1	20 000	—	1	—	—	400	—
Buskerud	1	20 000	—	1	—	—	400	1
I alt	309	5 778 775	156	138	15	66	310	228

heimstadsfylke, utstyr m. m.

Lettbåter		Drivgarn		Settegarn		Antall	
antall	verdi kr.	antall	verdi kr.	antall	verdi kr.	lag	mann
16	3 190	991	150 100	—	—	16	130
266	60 115	14 457	2 373 300	—	—	291	2 372
66	11 850	3 588	637 650	—	—	84	566
104	19 105	5 378	984 950	—	—	168	1 011
—	—	35	8 500	—	—	1	6
9	2 550	477	76 000	—	—	9	66
—	—	35	3 500	—	—	1	6
461	96 810	24 961	4 234 000	—	—	570	4 157

hemstadsfylke, utstyr m. m.

3	260	—	—	80	11 200	3	13
30	5 140	—	—	598	91 400	32	152
4	700	—	—	429	54 930	17	87
6	745	—	—	2 771	344 920	107	523
40	6 120	—	—	21 269	2 580 250	599	2 979
—	—	—	—	5 034	520 400	124	636
—	—	—	—	299	27 600	10	50
—	—	—	—	384	40 500	13	72
83	12 965	—	—	30 864	3 671 200	905	4 512

hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

1	100	50	7 000	40	6 000	2	11
8	1 325	260	37 800	218	27 000	8	51
100	21 035	5 171	776 880	2 080	248 605	106	849
25	4 145	864	143 200	751	98 400	31	187
60	10 830	2 360	352 155	2 204	239 645	81	481
70	11 350	2 352	353 900	3 608	395 400	73	445
5	700	268	34 400	285	33 000	6	37
1	200	50	7 000	25	4 000	1	6
1	100	40	4 000	40	4 000	1	6
271	49 785	11 415	1 716 335	9 251	1 056 050	309	2 073

Tabell 9.

Snurpenotlag fordelt etter hovedfarkostens

Fra hvilket fylke	Hovedfarkoster						
	Ialt	Verdi kr.	Art		Uhen- siktmes- sige eller for små	Gj.snittl. laste- evne i hl	Elektrisk lys
			m/s	d/s			
Troms	2	280 000	2	—	1	1 950	2
Sør-Trøndelag	1	110 000	1	—	—	1 300	1
Møre og Romsdal	32	3 160 000	10	22	7	1 620	32
Sogn og Fjordane	5	510 000	5	—	1	1 555	5
Hordaland	41	3 001 000	36	5	10	1 200	36
Bergen	12	1 155 000	10	2	2	1 575	12
Rogaland	36	3 339 000	22	14	4	1 575	36
Vest-Agder	1	80 000	1	—	—	1 600	1
Oslo	10	2 155 000	10	—	1	1 980	10
I alt	140	13 790 000	97	43	26	1 510	135

Tabell 10.

Snurp- og landnotlag fordelt etter

	Ant. lag uten hoved- farkost	Hovedfarkoster						
		I alt	verdi kr.	Art			Uhen- sigtmes- sige eller for små	Elek- trisk lys antall
				m/s	m/k	m/å		
Sogn og Fjordane	3	8	61 000	7	1	—	2	4
Hordaland	3	31	420 500	21	9	1	8	11
Rogaland	2	7	167 000	6	1	—	2	3
I alt	8	46	648 500	34	11	1	12	18

Tabell 11.

Landnotlag fordelt etter hovedfarkostens

	Dekkede hovedfarkoster		Lettbåter	
	antall	verdi	antall	verdi
Sogn og Fjordane	29	253 500	160	27 200
Hordaland	27	235 000	74	12 000
Rogaland	2	8 000	8	1 300
I alt	58	496 500	242	40 500

heimstadsfylke, utstyr m. m.

Følge- fartøy	Lettbåter		Fangstbåter				Snurpenøter		Lag	
			med motor		uten motor					
	antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	antall	mann
—	2	550	1	5 000	3	5 500	4	55 000	2	40
—	1	400	1	5 000	1	1 500	2	18 000	1	19
—	32	8 250	40	198 500	24	37 300	73	729 000	32	631
—	5	1 400	5	26 000	5	8 000	10	110 000	5	92
2	42	10 100	30	141 000	54	69 200	75	678 000	41	721
—	12	2 600	10	52 500	14	20 500	26	185 000	12	227
4	41	7 570	34	144 000	38	54 500	70	716 000	36	667
—	1	200	1	2 500	1	1 000	2	20 000	1	19
—	11	3 300	12	55 000	8	14 000	22	250 000	10	197
6	147	34 370	134	629 500	148	211 500	284	2 761 000	140	2613

hovedfarkostens heimstadsfylke, utstyr m. m.

Følge- fartøyer		Lettbåter		Fangstbåter				Snurpenøter		Landnøter		Antall	
				med motor		uten motor							
		antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	lag	mann
—	—	21	4 500	11	54 000	19	13 500	11	67 500	23	81 500	11	111
2	26 000	54	8 990	30	180 000	68	64 100	38	277 900	58	221 500	34	447
2	42 000	14	2 350	12	50 000	10	7 000	14	94 000	23	49 000	9	87
4	68 000	89	15 840	53	284 000	97	84 6000	63	439 400	104	352 000	54	645

heimstadsfylke, utstyr m. m.

Fangstbåter				Landnøter		Antall	
med motor		uten motor					
antall	verdi	antall	verdi	antall	verdi	lag	mann
105	485 800	96	64 600	264	1 171 200	95	825
36	155 800	64	33 600	105	404 500	44	421
3	7 500	—	—	9	25 000	5	27
144	649 100	160	98 200	378	1 600 700	144	1 273

Redskapssituasjonen — Berging av redskaper.

I. REDSKAPSSITUASJONEN.

Selv om ikke redskapssituasjonen siste sesong var så god som ønskelig kunde være, så var den dog bedre enn en kunde vente etter flere års mangelfull tilgang på nye redskaper. Mangelen på tauverk var dog fortsatt følelig. Dette gjaldt ikke minst for reisinger. Enkelte forsøkte seg med tilfredsstillende resultat med »ormetau«. En alminnelig bruk av »ormetau« som reising vil dog neppe være ubetinget heldig — særlig ikke ved klasedannelser.

Snurpenotlagene var også siste sesong bra utstyrt med nøter. Det oppstod dog til dels store notskader i løpet av sesongen. — Som bekjent har utviklingen medført at snurpenotlagene i stadig større utstrekning har tatt dype nøter i bruk. Av de innmeldte 140 snurpenotlag har 124 gitt opplysninger om nøtenes dybde. Etter disse opplysninger hadde 88 lag en eller flere nøter som var minst 40 favner dype.

Den gjennomsnittlige garnmengde på drivgarns-, settegarns- og driv- og settegarnslagene var også i år forbausende stor, selv om det var mange gamle og dårlige garn i blant. Gjennomsnittsalderen er dog ikke oppgitt høyere enn ca. 3 år for settegarn og 2,5 år for drivgarn.

I likhet med i foregående beretning har en satt opp den gjennomsnittlige garnmengde på ovennevnte garnlag siste sesong sammenliknet med de 5 foregående år. Dette gir følgende resultater:

År	Drivgarnslag	Settegarnslag	Driv- og settegarnslag	
	Antall garn	Antall garn	Antall	
			Drivgarn	Settegarn
1938.....	42	33	27	31
1939.....	43	34	29	35
1940.....	44	36	30	31
1941.....	44	32	31	31
1942.....	41	34	36	29
1943.....	44	34	37	30

For settegarnslagene vedkommende var således gjennomsnittet det samme som foregående sesong til tross for stigning i antall innmeldte lag, mens gjennomsnittet forøvrig var steget samtidig som lagene antall var mindre. Hvor gjennomsnittet er steget, må en dog ta i betraktning at antallet lag med små hovedfarkoster er ikke lite redusert i år.

En har ikke sikre opplysninger om garntapets størrelse siste sesong. Men det var som nevnt under beskrivelsen av settegarnsfisket stort redskapstap og redskapsslit under settegarnsfisket ved Egersund. Det samme var tilfelle i Haugesundsdistriktet, om enn kanskje i mindre grad. Også under drivgarnsfisket bevirket værforholdene og delvis store sildetyngde betydelig redskapsslit og redskapstap. Med de små utsikter det er til nyanskaffelser til kommende sesong, vil redskaps-situasjonen utvilsomt ble betydelig forverret.

II. BERGING AV REDSKAPER.

Med Handelsdepartementets samtykke ble det siste sesong forsøkt en organisert berging av settegarn på strekningen Kvitsøy—Espevær overensstemmende med de retningslinjer som var trukket opp i innstillingen av 19. september 1942 av et utvalg oppnevnt i sammøte mellom Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland Fiskerlag.

Bergingsinstitusjonen ble administrert av oppsynet.

Den finansielle side ble ordnet ved et tilskudd på kr. 5000,00 fra Noregs Sildesalslag og ved at Staten overtok ansvaret for eventuelt underskudd med inntil kr. 11.000,00.

Det ble leiet en pram av Statens Havnevesen, en skøyte, tørkeri i Åkrehavn samt 6 mann og ytterligere arbeidshjelp etter behovet. Institusjonen var organisert da settegarnsfisket tok til.

På grunn av værforholdene ble bergingsarbeidet betydelig vanskeligjort. Det var forutsatt at behovet for bergingsinstitusjonen vilde bli størst på Karmøys vestsida; men som nevnt, ødela været fisket her. Derimot ble det arbeidet ved Skudenes, Bokn, Røvær og Sørøyane. Egentlig fart i arbeidet ble det først da »lysbåt« »Lindy« ble kalt til assistanse i slutten av februar.

Bergingsinstitusjonen berget i alt 382 garn med tilbehør. Ved tilfeldig berging fra fiskernes side ble det berget og overlevert til oppsynet 193 garn med tilbehør.

Regnskapet for bergingsinstitusjonen stiller seg således:

Inntekter:

1. Tilskudd fra Noregs Sildesalslag	kr. 5.000,00
2. Bergingsinstitusjonen, bergelønn etc. . . »	11.649,99
3. Tilfeldig berging, bergelønn	» 2.688,50
	<hr/>
	kr. 19.338,49

Utgifter:

1. Den organiserte berging	kr. 13.559,44
2. Den tilfeldige berging	» 384,70
	<hr/>
	» 13.944,14

Overskudd kr. 5.394,35

som er overført til neste sesongs bergingsinstitusjon.

Selv om bergingsinstitusjonen arbeidet under de vanskeligste forhold, viste den seg utvilsomt berettiget som kriseforanstaltning. Det regnskapsmessige resultat er også tilfredsstillende. Institusjonen bør derfor fortsette så lenge den nuværende krisesituasjon varer.

Tenksomme og framsynte fiskere har gitt bergingsinstitusjonen og dens virksomhet i det første prøveår sin ubetingete tilslutning.

Fra enkelte hold er det dog også rettet kritikk, som blant annet går ut på at bergingsinstitusjonen betar fiskerne interessen av å berge selv, at bergelønnen er satt for høyt og at kun merkete redskaper kan kreves utlevert.

Ingen av disse innvendinger kan erkjennes å være berettiget.

Bergingsinstitusjonen hindrer ikke fiskerne fra selv å berge sine garn, og det var forutsetningen da institusjonen ble etablert at fiskerne i størst mulig utstrekning forsøkte å berge sine garn selv når ikke særlige grunner var til hinder. Det kan forøvrig heller ikke erkjennes at bergingsinstitusjonen har bevirket at fiskerne ytterligere har tapt interessen for å berge sine redskaper selv.

Bergelønnen til den organiserte bergingsinstitusjon er stipulert til kr. 15,00, 25,00 og 35,00 pr. settegarn etter kvalitet, kr. 1,00 pr. favn for reising og kr. 3,00 pr. stk. for blåser. Hensett til de nuværende priser på redskaper — ja, at redskaper vanskelig kan oppdrives — og utgiftene ved bergingsarbeidet, kan det utvilsomt heller ikke reises berettiget kritikk mot disse satser.

At kun merkete redskaper kan kreves utlevert, er kun en nødvendig sikkerhetsforanstaltning som i lengden kun vil gagne fiskerne. På annen måte kan en ikke sikre seg at redskapene virkelig kommer de rettmessige eiere i hende.

Sunnhetstilstanden.

Av de innkomne beretninger fra fiskerilægene hitsettes:

Læge Erik Tvedt, Skudeneshavn:

»Helseforholdet var stort sett bra. Som vanlig var det mest forkjølelse, byller og verkefingre. Her forekom nok flere tilfelle av tarmkatarr enn vanlig, dessuten 2 tilfelle av difteri fra 2 forskjellige båtlag, det ene fra Rogaland, det annet fra Sør-Trøndelag..

2 fiskere omkom ved drukning. I det ene tilfelle kom skøyten for nær »Treboen« under dragning av garn, ble tatt av en brottsjø og slengt rundt. 5 mann ble berget av 2 nærliggende skøyter, mens den 6 ble innviklet i noe tauverk og trukket nedover. I det annet tilfelle fant ulykken sted mens skøyten lå i havn, tidlig om morgenen, idet vedkommende antagelig har snublet på dekk. Han var alene ombord.

1 fisker fra Skudeneshavn ble skutt av en vaktpost ved innseilingen til Utsira under seifiske derute.

1 fisker brakk underarmen idet han under rensning av silen til lensepumpen ble tatt av en mutter på svinghjulet.

Fiskerilægen hadde 220 konsultasjoner og sykebesøk. 10 fiskere ble innlagt i det herværende Fiskersykehus. De 2 med difteri ble overflyttet til Kopervik sykehus. 1 fisker som ble stygt skadet ved forliset, ble overflyttet til Rogaland sjukehus. De øvrige ble utskrevet enten helbredet eller i bedring«.

Distriktslæge J. Thorkildsen, Kopervik:

»Sunnhetstilstanden under årets vårsildfiske har vært meget bra. Der ble behandlet 50 fiskere med i alt 55 konsultasjoner. Der var ganske få besøk ombord i fiskefartøyer. Ingen reiser.

Der forekom 3 tilfelle av difteri, som alle ble behandlet på Kopervik sykehus. Sykdommen forløp lett. Av alvorlige sykdommer forekom et tilfelle av mavesår med større blødning — også innlagt på Kopervik sykehus. Forøvrig var de behandlede sykdommer lettere bronkitter, panaritier og mindre abscesser.

Der forekom ikke noen ulykke på fiskefeltet i Åkra og Koppervik fiskeridistrikt.

Der ble ikke behandlet noen sykdom som følge av ernæringsmangel eller sykdommer som kunde tilskrives rasjoneringen.

Distriktslæge Wilhelm Bøe, Haugesund:

»Der var i år mer sykkelighet blant fiskerne enn ifjor, og der ble innlagt i sykehus flere enn tidligere. Til tross for at vinteren i år har vært mild, var der meget forkjølelssykdommer. De var meget hårdnakkete. Der har ikke vært noen benbrudd eller alvorlige skader ute på feltet og heller ikke har det vært ulykker av noen art, som for eksempel mineeksplosjoner eller forlis.

Hva kostholdet angår, så tror jeg det har vært bedre enn ifjor. Det skyldes tildels at fiskerne har hatt fortrinsrett til kjøp av margarin og hermetisert melk. Når der tiltross herfor har vært mer sykdom enn tidligere, kan det muligens skyldes at fiskernes motstandskraft er nedsatt på grunn av utilstrekkelig kost og det tunge arbeid.

Distriktslæge G. Sørensen, Finnås:

»Sunnhetstilstanden var stort sett bra. De vesentlige opptredende sykdommer var småskader, akutte tarmkatarrer, svuller, forkjølelssykdommer. Der var en alvorligere skade idet en garnfisker fikk sin venstre hånd inn i garnspillet, med den følge at hånden ble skåret av. På de gammeldagse garnspill løper tannhjulene helt ubeskyttet, så ulykken må betraktes som meget lett hendelig. Det burde kanskje anbefales at den slags spill ble tildekket. Tilsammen ble behandlet 68 fiskere.

Distriktslæge Arnljot Gjelsteind, Fjell.

»Under stor- og vårsildfisket har eg hatt 33 patientar til behandling. Sjukdomstilfella har vore av vanleg art. Det har ikkje vore noke tilfelle av mangelsjukdom.

Til etterbehandling har eg hatt ein mann som fikk venstre arm inn i eit garnspel og fikk handa heilt øydelagt.

Distriktslæge Otto Rekvig, Sund:

»Tilstrømningen av fiskere til Sund var i år meget mindre enn vanlig, og fisket varte kun ganske kort tid på disse kanter. Jeg hadde derfor langt mindre arbeid som fiskerilæge i år enn vanlig. Jeg behandlet kun 30 fiskere. Jeg hadde inntrykk av at sunnhetstilstanden blant fiskerne var ganske bra. Det var ikke noen spesielle sykdommer som

dominerte. Der forekom dog relativt mange tilfelle av svullefingre og andre betennelser. Der var ikke noen tilfelle av tuberkulose eller andre epidemiske sykdommer. Noen utpregete mangelsykdommer ble heller ikke konstatert. Men mange fiskere klaget over at det ble snaut med mat.

Fisket ble heller ikke i år forstyrret på grunn av krigerske begivenheter. En viss fare var det dog forbundet med på grunn av de tallrike miner som lå og drev, men jeg kjenner ikke til noen ulykkestilfelle på disse kanter av den grunn«.

Distriktslæge Børge Husebø, Herdla:

»Jeg har i år behandlet 88 fiskere — de fleste for forkjølelse og influensa, et par tilfelle av lungebetendelse og 5—6 Møringer for kusma. Av de siste var noen såpass dårlige at vi måtte rekvirere Bethelskipet til Blomvåg og få dem innlagt der.

Noe mer sykdom enn ellers kan jeg ikke si der var tross det dårlige været.

Med hensyn til rasjoneringens innflytelse på sunnhetstilstanden så var det intet å merke. Fiskerne var såvidt bra tilgodesett med matvarer som den øvrige befolkning savner.

Noen ulykker har det ikke vært, såvidt meg bekjent«.

Distriktslæge J. Solem, Fedje:

»Sildefisket 1943 var av kort varighet og der var få fiskere til stede. Sunnhetstilstanden var meget bra, der forekom kun lettere forskjølelsesykdommer«.

Distriktslæge Hallvard Natvik, Eivindvik:

»Eg har heller ikkje i siste sesong hatt arbeid som fiskerilækjar då ingen fiskarar frå andre kommunar under fisket har tatt opphald i Gulen.

Ein del fiskarar frå Gulen som hadde utstyrt seg til vintersildfisket, hadde i januar stasjon i Ytre Gulen, men fisket vart hindra av styggever, og då veret vart lagleg, var silda borte.

Under praksis mellom fiskarane har eg ikkje merka nokon ting til kostskader eller kliniske symptomar på kostinsuffisiens, og då veret siste vinter var mildt, har eg ikkje sett frostskaider«.

Distriktslæge Hammerstad, Hardbakke i Solund:

»Sunnhetstilstanden hos fiskerne var i det hele god, og noen særlig alvorlige tilfelle ble ikke behandlet. I alt er behandlet 32 pasienter med i alt 42 konsultasjoner. Værforholdene og rasjoneringen har neppe hatt noen innflytelse på sunnhetstilstanden, bortsett fra en del forbi-

gående dyspepsier. Ut for Solund forliste under fisket m/k »Havbryn«, M — 48 — HØ, med 9 manns besetning. Samtlige omkom straks, og kun et lik drev inn mot land. Årsaken var etter all sannsynlighet mine-sprengning«.

Distriktslæge N. L. Gjeruldsen, Askvoll:

»Under fiskerilægetjenesten i Askvoll i år, var det 127 konsultasjoner og sykebesøk. Været var i fisketiden meget stormende, og en lang tid var det umulig for meg å komme til Værlandet og Bulandet. Sunnhets-tilstanden blant fiskerne var god. Ingen alvorlig epidemisk sykdom. Det pleier alltid i fisketiden å være mange svullefingre og smittsomme sår. Dette var også i høy grad tilfelle i år.

En kan imidlertid ikke si at værforholdene i vinter eller rasjoneringen har gitt noen øket sykkelighet her i distriktet. Noen ulykker på grunn av krigssituasjonen forekom ikke. En mann druknet en natt mens fartøyet lå i havn på Værlandet, idet han falt overbord da der ingen andre var til stede«.

Distriktslæge T. Gedde-Dahl, Florø:

»I fiskerisesongen i Kinn har sunnhetsstilstanden vært tålelig god. Om værforholdene og rasjoneringens innflytelse kan jeg ikke ha noen sikker mening«.

Distriktslæge Olav Kolvik, Kalvåg:

»Fiskerilægetjenesten her i distriktet var i år ordnet som tidligere. Distriktslægen fungerte som fiskerilæge med kontor i Kalvåg og faste kontordager på Hauge i Bremangerpollen. Været i fisketiden var used-vanlig dårlig, med langvarig storm, som man her knapt har opplevet maken til i manns minne. Her ble derfor lite fiske og få tilreisende fiskere. Antall konsultasjoner 82 — under halvparten av fjorårets. Sunnhets-tilstanden var stort sett bra. Hos tilreisende fiskere var her noen tilfelle av enterit som hadde trukket i langdrag på grunn av vanskeligheter med kostholdet ombord (rasjoneringen). Ellers var her ikke epidemiske sykdommer, og i forhold til været og årstiden var her ingen påtagelig økning i sykkeligheten blant fiskerne. Nye tilfelle av tuberkulose ble ikke konstatert.

Ulykker som skyldtes krigssituasjonen var her ikke.

I Bremangerpollen var der under *torskefisket* en drukningsulykke like ved land. En småbåt med far og sønn ombord ble en stormdag kastet rundt og begge omkom«.

Distriktslæge Adolf Quist Paulsen, Måløy:

»Der var i år lite fiske rundt Vågsøy og til behandling kom bare stedets og distriktets egen befolkning. Her var ingen fremmede fiskere.

Sunnhetstilstanden var den hele tid god, der var ingen epidemier, ingen alvorlige ulykkestilfelle og ingen ulykker som skyldtes krigssituasjonen. Heller ikke synes rasjonering eller værforholdene å ha hatt noen ugunstig innflytelse på sunnhetstilstanden«.

Forskjellig.

I. OPPSYNET.

Etter Handelsdepartementets bestemmelse ble oppsynet i Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane satt den 2. januar og hevet 11. april kl. 24. Nord for Stad ble det heller ikke i år etablert særskilt oppsyn under vintersildfisket.

Sør for Stad tjenestegjorde følgende fartøyer i det seilende oppsyn:

M/k »Abdulla« med oppsynsbetjent Lauritz Skjong og 5 andre mann ombord på strekningen Bulandet—Skudenes.

M/k »Fro I« med oppsynsbetjent Ole Rangsæther og 4 andre mann ombord på strekningen Måløy—Bokn.

M/k »Skadberg« med oppsynsbetjent Bjarne Brønne og 4 andre mann ombord ved Egersund.

M/k »Stord II« med oppsynsbetjent Andreas Agdestein og 4 andre mann ombord på strekningen Øygarden—Flekkefjord.

M/k »Svint III« med oppsynsbetjent Reinert Løklingholm og 3 andre mann ombord på strekningen Øygarden—Bokn.

Følgende funksjonærer tjenestegjorde i land sør for Stad:

Ved oppsynets kontor i Haugesund: bokholder og kasserer Peder Amdal, oppsynsbetjentene Erik Hanesand og Hans Haukås samt oppsynsassistentene Hans O. Steensnæs, Ingvald Kallevik og Karl Vikse.

Som oppsynsbetjenter i land fungerte:

Hans Davidsen, Åkrehamn, Ole J. Rong sen. i Øygarden utenfor Bergen; Henrik Nyhamar i Solund og Gu'en, Albert Hollevik i Askvoll; Olav Nordbotten i Kinn og Batalden; Jorulf Grotle i Bremanger; Ragnvald Husevåg i Vågsvåg og Karl Iversen i Raudeberg oppsynsdistrikt. I Kalvåg og Selje oppsynsdistrikter fungerte lensmennene Thunold og Hamre.

Som assistenter i land fungerte:

Reinert A. Gahre, Tollak Mjøltnes, Chr. Pallesen, Magnus Alfsvåg, Ole J. Rong jr., Nils Stråtveit, Paul Stangeland, Torgeir Langeland, Monrad Eckholm, Jonas Eckholm og Enok Nielsen.

Dessuten bistod vraker Nymann, Stavanger; Svend Endresen, Tananger og A. Hovshovde, Bergen.

II. FORSEELSER.

I løpet av sesongen ble utferdiget 3 forelegg, nemlig 1 for overtredelse av § 10 i lov nr. 20 av 25. juni 1937 (ulovlig opphold på setteri) og 2 for overtredelse av samme lovs § 35 jfr. kgl. res. av 15. oktober 1937 (bruk av mer enn en motordreven snurpenotbåt). Det første forelegg ble vedtatt, de øvrige tilbakekalt etter at Fiskeridirektøren den 8. februar 1943 med hjemmel i Ministerpresidentens beslutning av 23. desember 1942 hadde dispensert fra forbudet. Samtidig ble behandlingen av en rekke andre liknende saker innstillet.

Dessuten forekom flere tilfelle hvor drivere i strid med § 9 nr. 1 i lov nr. 20 av 25. juni 1937 lot ene enden av lenken feste i land. Disse tilfelle fant en etter omstendighetene å kunne la passere med advarsler. Det samme gjaldt en rekke tilfelle av for seine innmeldelser til oppsynet.

Forøvrig etterforsket en en rekke tilfelle av fiske på sperret område — forhold som ikke antas straffbare etter norsk lov.

Av utestående bøter inngikk i budsjettåret 1942—43 kr. 450,00.

III. TVISTESAKER.

I løpet av sesongen ble meklet i 57 tvistesaker, hvorav 31 til en verdi av kr. 11.264 ble forlikt.

Av sakene angikk 27 redskapsskader og/eller fiskespille, 2 kollisjoner, 3 tvist om lagsslutning, 2 skade på brygge, 1 tvist om lyseplass, 1 tvist om reparasjonsregning, 1 utgifter ved opptak av anker, 1 skade på fortøyninger med etterfølgende havari og 1 tvist om landslott. En rekke krav om landslott fra grunneiere mot snurpenotlag framsatt ved fiskets slutt har en ikke kunnet ta under behandling.

Enkelte større uforlikte saker vites innbrakt for de ordinære domstoler.

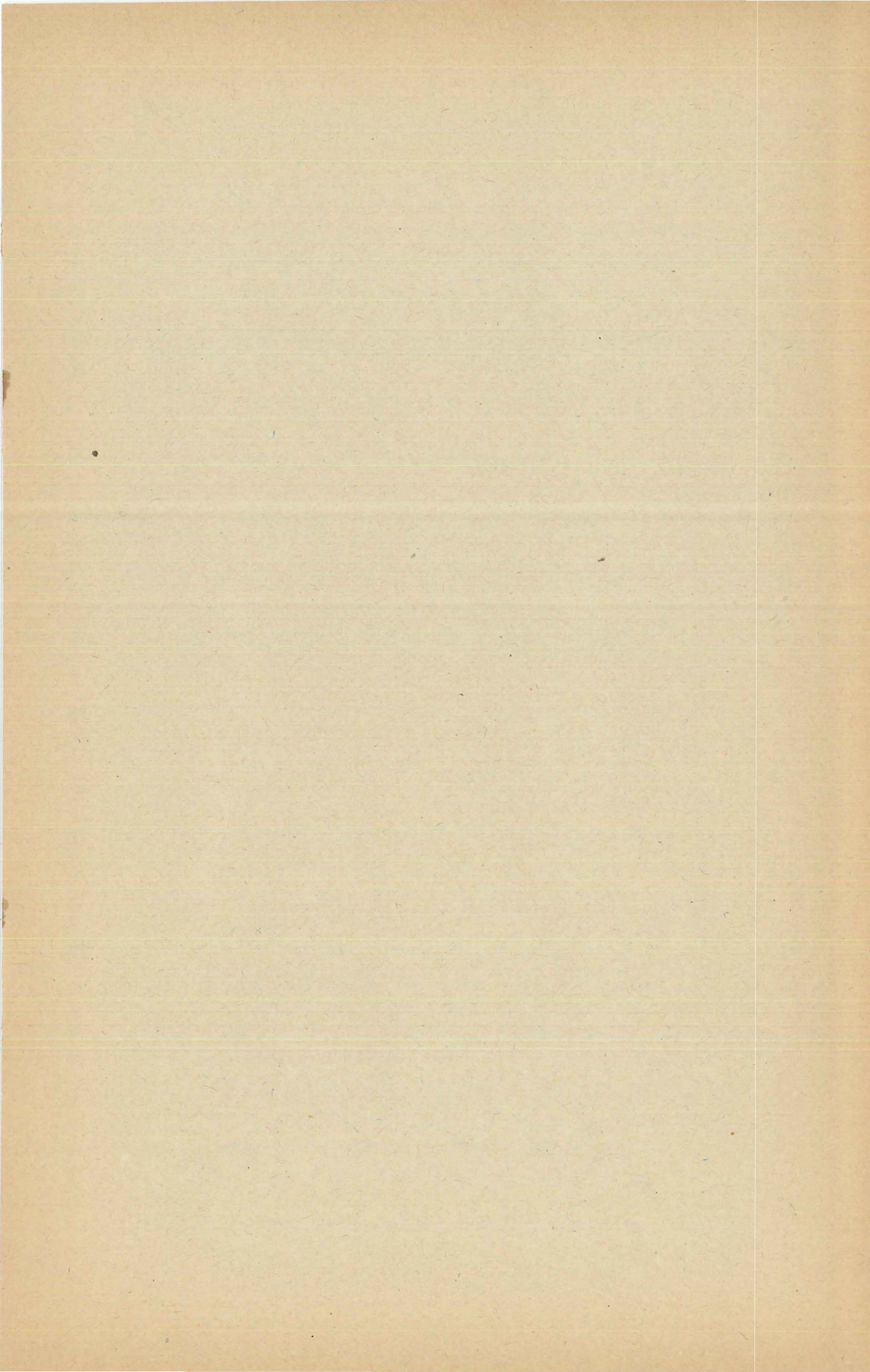
IV. UTGIFTENE TIL OPPSYNET.

I budsjettåret 1942/43 medgikk til administrasjonen av oppsynet sør for Stad kr. 117.475,01, herav til lønninger kr. 65.179,71, kontorutgifter kr. 5.330,81, telefon- og telegramutgifter kr. 13.042,20, reiseutgifter kr. 1.994,10, materiell kr. 31.498,18 og forskjellig kr. 430,01.

Tabell 12. *Vintersildfisket. Fangstmengden angitt i hektoliter særskilt for storsild og vårsild 1938—43.¹ Alle distrikter.*

	1943	1942	1941	1940	1939	1938
	hl	hl	hl	hl	hl	hl
<i>Storsild.</i>						
Fangstmengde i alt	528.858	739.147	851.626	2 626.213	1 892.614	1 792.542
<i>Anvendelse:</i>						
Iset for eksport	123.996	198.612	161.174	240.483	468.667	304.823
Frosset for eksport	5.863	—	19.030	9.433	19.999	23.310
Saltet	99.109	141.765	187.208	211.365	186.650	139.956
Fabriksild	212.894	299.970	405.495	2 042.534	1 095.119	1 271.823
Hermetikk	27.079	38.935	18.675	47.171	29.027	7.799
Agn	3.339	8.934	3.726	35.685	39.746	11.819
Fersk innenlands ...	56.578	50.931	56.318	39.542	53.406	33.012
<i>Fangstmåte:</i>						
Snurpenot	280.697	313.478	426.949	1 172.468	1 067.477	1 404.606
Garn	237.813	415.876	423.872	1 440.941	814.491	259.874
Landnot	10.348	9.793	805	12.804	10.646	128.062
<i>Vårsild.</i>						
Fangstmengde i alt	1 927.261	1 985.627	1 454.560	1 757.807	2 464.913	3 523.219
<i>Anvendelse:</i>						
Iset for eksport	372.685	360.219	230.629	332.070	521.094	540.875
Frosset for eksport	22.645	772	43.455	55.995	11.791	11.206
Saltet	439.279	497.556	412.434	175.229	145.804	143.395
Fabriksild	820.395	908.451	633.281	1 065.155	1 561.691	2 547.769
Hermetikk	127.180	100.625	67.062	46.093	70.388	108.098
Agn	37.462	38.424	31.930	34.653	54.736	73.156
Fersk innenlands ...	107.615	79.580	35.769	48.612	99.409	98.720
<i>Fangstmåte:</i>						
Snurpenot	516.042	387.589	323.655	563.210	677.906	750.997
Garn	1 288.623	1 569.575	1 108.233	1 079.104	1 575.367	2 506.581
Landnot	122.596	28.463	22.672	115.493	211.640	265.641
<i>Storsild og vårsild tilsammen.</i>						
Fangstmengde i alt	2 456.119	2 724.774	2 306.186	4 384.020	4 357.527	5 315.761
<i>Anvendelse:</i>						
Iset for eksport	496.681	558.831	391.803	572.553	989.761	845.698
Frosset for eksport	28.508	772	62.484	65.428	31.790	34.516
Saltet	538.388	639.321	599.643	386.594	332.454	283.351
Fabriksild	1 033.289	1 208.421	1 038.776	3 107.689	2 656.810	3 819.592
Hermetikk	154.259	139.560	85.737	93.264	99.415	115.897
Agn	40.801	47.358	35.656	70.338	94.482	84.975
Fersk innenlands ...	164.193	130.511	92.087	88.154	152.815	131.732
<i>Fangstmåte:</i>						
Snurpenot	796.739	701.067	750.604	1 735.678	1 745.383	2 155.603
Garn	1 526.436	1 985.451	1 532.105	2 520.045	2 389.858	2 766.455
Landnot	132.944	38.256	23.477	128.297	222.286	393.703

¹ Tallene er oppgitt av Noregs Sildesalslag.

I de siste årene er trykt følgende publikasjoner i serien
»Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier«.

Trykt 1938:

- Hefte V. 1936: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofotsesongen) 1936.
- II. 1937: Lofotfisket 1937.
- IV. 1938: Fiskerilitteratur 1937 av Einar Koefoed.

Trykt 1939:

- Hefte I. 1936: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- IV. 1936: Statens fiskeriforsøksstasjons virksomhet 1936.
- I. 1937: Offentlige foranstaltninger i fiskeribedriftens interesse.
- V. 1937: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofotsesongen) 1937.
- II. 1938: Lofotfisket 1938.
- IV. 1939: Fiskerilitteratur 1938 av Einar Koefoed.
- V. 1939: Værmeldinger fra Island.

Trykt 1940:

- Hefte I a. 1938: Beretning fra Flødevigens Utlekningsanstalt 1937/38.
- I b. 1938: Statens forsøks- og lærebruk 1937/38.
- V. 1938: Lønnsomheten ved vårtorskefisket i Finnmark 1936/38.
- VI. 1938: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofotsesongen) 1938.
- I a. 1939: Statens forsøks- og lærebruk 1938/39.
- II. 1939: Lofotfisket 1939.
- VI. 1939: Lofotfiskets lønnsomhet 1937/39.
- I. 1940: Statens forsøks- og lærebruk 1939/40.
- IV. 1940: Fiskerilitteratur 1938/39.

Trykt 1941:

- Hefte VII. 1939: Beretning om de større fiskerier (utenom Lofotsesongen) 1939.
- II. 1940: Lofotfisket 1940.
- I. 1941: Fiskerilitteratur 1939/40.

Trykt 1942:

- Hefte 3. 1940: Vintersildfisket 1940 sør for Stad.
- 2. 1941: Lofotfisket 1941.
- 3. 1941: Statens forsøks- og lærebruk 1940/41.
- 4. 1941: Vintersildfisket 1941 sør for Stad.
- 1. 1942: Fiskerilitteratur 1940/41.

Trykt 1943:

- Hefte 2. 1942: Lofotfisket 1942.
- 5. 1941: Beretning om torskefisket (utenom Lofotsesongen) og vintersildfisket nord for Stad 1940 og 1941.
- 3. 1942: Vintersildfisket 1942. (Stor- og vårsildfisket).

Trykt 1944:

- Hefte 3. 1943: Vintersildfisket 1943 (Stor- og vårsildfisket).

Årgangene til og med 1942 er no avsluttet.

Av de forskjellige års serier er til februar 1944 utkommet følgende nummer:

- Årsberetninger 1937: I., II., III., IV., V., VI.
-»- 1938: I a, I b, II., IV., V., VI.
-»- 1939: I a, II., IV., V., VI., VII.
-»- 1940: I., II., III., IV.
-»- 1941: I, 2, 3, 4, 5.
-»- 1942: 1, 2, 3.
-»- 1943: 3.